European Commission

Otázky a odpovědi k nařízení o zeměpisném blokování v rámci elektronického obchodu

Digital Single Market

PRÁVNÍ UPOZORNĚNÍ
Evropská komise a žádná osoba vystupující jejím jménem není zodpovědná za využití níže uvedených informací.

© Evropská unie, 2018

Opakované použití je povoleno pouze s uvedením zdroje.

Politiku opakovaného použití dokumentů Evropské komise upravuje rozhodnutí 2011/833/EU
(Úř. věst. L 330, 14. 12. 2011, s. 39).

K veškerému použití nebo reprodukci fotografií či jiného materiálu, k nimž EU nemá autorské právo, je nutné získat svolení přímo od držitelů autorských práv.

© Cover art: Thinkstock/iStock

Tento dokument poskytly útvary Komise pouze pro informační účely. Neobsahuje závazný výklad nařízení o zeměpisném blokování ani nepředstavuje rozhodnutí či stanovisko Komise. Není jím dotčeno jakékoli takovéto rozhodnutí či stanovisko Komise ani pravomoc Soudního dvora EU vykládat nařízení o zeměpisném blokování v souladu se Smlouvami o EU. Tento dokument obsahuje aktualizaci dokumentu s otázkami a odpověďmi k nařízení o zeměpisném blokování, který vypracovaly útvary Komise a který byl zveřejněn dne 23. března 2018, a zmíněný dokument nahrazuje.

1. Úvod ... 4

1.1 Souvislosti ... 4

1.2 Nařízení o zeměpisném blokování – obecný přehled ... 7

2. Práva a povinnosti obchodníků a spotřebitelů v praxi ... 9

2.1 Oblast působnosti nařízení (článek 1) ... 10

2.2 Přístup k on-line rozhraním (článek 3) ... 17

2.3 Nepřípustnost diskriminace u přístupu ke zboží nebo službám (článek 4) 20

2.4 Nepřípustnost diskriminace z důvodů souvisejících s platbou (článek 5) 27

2.5 Dohody o pasivních prodejích (článek 6) ... 30

3. Vymáhání nařízení o zeměpisném blokování ze strany členských států ... 31

4. Mimo nařízení o zeměpisném blokování – rámec elektronického obchodu ... 35

4.1 Přeshraniční dodání ... 35

4.2 Zaměření činnosti a určení rozhodného práva a soudní příslušnosti ... 39

4.3 Zjednodušené jedno správní místo pro poskytovatele elektronicky poskytovaných služeb ... 41

4.4 Bezpečné, levné a pohodlné platby on-line ... 43

5. Příloha: Lhůta pro provedení přijatých opatření souvisejících s elektronickým obchodem ... 44

1. Úvod

Tento dokument má poskytnout praktické pokyny k hlavním ustanovením nařízení o zeměpisném blokování vzhledem k jeho vstupu v platnost a obecnější informace o určitých aspektech rámce EU pro elektronický obchod. Dokument obsahuje informace, které mohou být užitečné pro i) obchodníky, kteří se snaží přizpůsobit své obchodní praktiky v souladu s nařízením o zeměpisném blokování, ii) spotřebitele a zákazníky[1], kteří potřebují být informováni o ustanoveních nařízení a o jejich dopadu na jejich každodenní nákupy, a iii) orgány v členských státech, které budou odpovídat za vymáhání nařízení.

Tento dokument obsahuje konkrétně otázky a odpovědi týkající se hmotněprávních ustanovení nařízení (oddíl 2), jakož i nástrojů pro vymáhání, jež jsou v něm stanoveny (oddíl 3). V tomto ohledu aktualizuje a rozšiřuje odpovědi, které byly poskytnuty již v dokumentu s otázkami a odpověďmi, jenž byl zveřejněn dne 23. března 2018 a který je stávajícím dokumentem nahrazen. Poskytuje rovněž doplňkové informace o některých aspektech, jež jsou důležité pro elektronický obchod, v nařízení však nejsou přímo zahrnuty či upraveny, úzce však souvisí s jeho uplatňováním (oddíl 4).

1.1 Souvislosti

Spotřebitelé a podniky – zejména malé a střední – se v rostoucí míře zajímají o nákupy v rámci celé EU. V roce 2017 nakupovalo on-line 68 % uživatelů internetu v EU[2]. Obchodníci však dosud často odmítají prodej či dodání zboží zákazníkům z jiného členského státu bez objektivního důvodu či nabízení stejně výhodných cen v porovnání s místními zákazníky. Šetření Komise zjistilo, že pouze 37 % internetových stránek umožňuje zákazníkům z jiného členského státu dospět k poslednímu kroku těsně před stisknutím tlačítka pro potvrzení objednávky[3]. Komise dostává pravidelně stížnosti týkající se případů rozdílného zacházení kvůli státní příslušnosti, místu bydliště nebo místu usazení zákazníka. Tento problém se dotýká spotřebitelů i podniků, pokud pořizují zboží a služby pro vlastní použití. Vyskytuje se v on-line prostředí i ve fyzickém světě[4].

---

[1] Pro účely nařízení o zeměpisném blokování je spotřebitelem jakákoli fyzická osoba, která jedná za účelem, který nespadá do její obchodní, podnikatelské, řemeslné nebo profesní činnosti; zákazníkem je spotřebitel, který je státním příslušníkem některého členského státu nebo má místo bydliště v některém členském státě, nebo podnik, který má místo usazení v některém členském státě, a získá službu či nakoupí zboží nebo usiluje o získání služby či koupi zboží v Unii, a to pouze za účelem jejich konečného užití.

[2] Index digitální ekonomiky a společnosti 2018, viz http:/ec.europa.eu.dgital-single-market/en/desi

[3] https://ec.europa.eu/info/publications/geo-blocking-consumers-online-findings-mystery-shopping-carried-out-european-commission_en

[4] Pokud jde o více údajů, z nichž vycházela analýza týkající se nařízení o zeměpisném blokování, viz technická zpráva JRC o evropském jednotném digitálním trhu a jeho úloze v hospodářské činnosti v EU (The European Digital Single Market, Its Role in Economic Activity in the EU (https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/JRC98723.pdf)), JRC-IPTS na základě průzkumu v podobě zkušebních nákupů (tzv. mystery shopping) v roce 2015 (GfK Mystery Shopping (https://ec.europa.eu/info/publications/geo-blocking-consumers-online-findings-mystery-shopping-carried-out-european-commission_en)), veřejná konzultace Evropské komise „o zeměpisném blokování a dalších zeměpisně podmíněných omezeních při nakupování a přístupu k informacím v EU“, která se uskutečnila v roce 2015 (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/public-consultation-geo-blocking-and-other-geographically-based-restrictions-when-shopping-and), a posouzení dopadů připojené k návrhu nařízení o řešení zeměpisného blokování a jiných forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení v rámci vnitřního trhu (http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=15953).

Nařízení (EU) 2018/302 (dále jen „nařízení o zeměpisném blokování“ nebo „nařízení“)[5] má spotřebitelům a podnikům na jednotném trhu EU poskytnout více příležitostí. Řeší zejména problém související se skutečností, že někteří zákazníci nemohou nakupovat zboží a služby u obchodníků nacházejících se v jiném členském státě kvůli své státní příslušnosti, místu bydliště či místu usazení.

Zeměpisné blokování se týká praktik, které on-line prodejci používají k omezení přeshraničního prodeje on-line na základě státní příslušnosti, místa bydliště či místa usazení. K těmto praktikám zeměpisného blokování patří: odepření přístupu k internetovým stránkám z jiných členských států a/nebo případy, kdy je přístup k internetové stránce umožněn, zahraniční zákazník však nemůže nákup dokončit nebo je požádán o úhradu debetní či kreditní kartou z určité země. K „zeměpisné diskriminaci“ dochází rovněž při nákupu zboží a služeb off-line, pokud se například spotřebitelé fyzicky nacházejí v místě obchodníka, je jim však znemožněn přístup k určitému výrobku či službě nebo jim jsou kvůli jejich státní příslušnosti nebo místu bydliště nabídnuty jiné podmínky. Nařízení nyní obsahuje přímo použitelná ustanovení, která mají těmto praktikám zabránit v určitých situacích, kdy neexistuje objektivní důvod pro rozdílné zacházení na základě státní příslušnosti, místa bydliště či místa usazení.

Nařízení je nutno posoudit v kontextu celkového balíčku opatření týkajících se elektronického obchodu, který byl předložen Komisí a který jeho dopad zesiluje. Dne 25. května 2016 předložila Komise komplexní balíček opatření k zvýšení potenciálu přeshraničního elektronického obchodu v Evropě jakožto předpokladu pro plné fungování jednotného digitálního trhu. Hlavním cílem balíčku opatření bylo odstranit překážky přeshraniční on-line činnosti a stanovit komplexní rámec elektronického obchodu se zaměřením se na tři hlavní cíle: i) zajištění lepšího přístupu ke zboží a službám nabízeným on-line; ii) budování důvěry u spotřebitelů a zajištění větší jistoty pro podniky a iii) snížení transakčních nákladů a administrativní zátěže pro podniky při přeshraničním obchodování on-line. Balíček představoval soubor propojených opatření, jež se vzájemně posilují a představují skutečnou skokovou změnu, pokud jde o možnost Evropanů využívat účinně elektronické obchodování. Spolunormotvůrci již přijali značný počet těchto iniciativ, včetně těchto:

- V prosinci 2017 byla přijata nová pravidla k snížení administrativní zátěže spojené s DPH u přeshraničních transakcí[6]. Od 1. ledna 2021 zjednoduší tato pravidla výběr DPH v případě, že spotřebitelé nakupují zboží a služby on-line z jiného členského státu nebo třetí země, a to zavedením možnosti dodavatelů využívat jedno správní místo pro DPH.
- Nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele[7] bylo revidováno a od 17. ledna 2020 bude nahrazeno novým nařízením (EU) 2017/2394[8] o spolupráci v

[5] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/302 ze dne 28. února 2018 o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES.

[6] https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/digital-single-market-modernising-vat-cross-border-ecommerce_en

[7] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 ze dne 27. října 2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele („nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele“) (Text s významem pro EHP), Úř. věst. L 364, 9.12.2004, s. 1.

oblasti ochrany spotřebitele. Síť pro spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele umožňuje vnitrostátním orgánům v členských státech EU a EHP zabývat se společně porušeními práva na ochranu spotřebitele na jednotném trhu, pokud se daná záležitost týká obchodníků a spotřebitelů v různých zemích. Pokud jde tudíž o vztahy mezi obchodníky a spotřebiteli, je vymáhání nařízení o zeměpisném blokování usnadněno nařízením o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele, které se vztahuje na protiprávní jednání, k nimž došlo, dochází nebo pravděpodobně dojde a která poškozují kolektivní zájmy spotřebitelů.

- Bylo přijato nové nařízení[9] o službách přeshraničního dodávání balíků, které má zajistit větší transparentnost cen za tyto služby a jejich cenovou dostupnost a zvýšit regulační dohled nad trhem služeb dodávání balíků v EU. Nařízení podpoří elektronické obchodování tím, že spotřebitelům a společnostem, zejména malým a středním podnikům, umožní s důvěrou snáze nakupovat a prodávat zboží a služby on-line v celé EU.
- V rámci probíhající modernizace rámce autorského práva v EU byla přijata nová pravidla[10] o přenositelnosti on-line služeb poskytujících obsah, která Evropanům umožní cestovat s digitálním obsahem, jako je streaming nebo stahování filmů, sportovních událostí, hudby, elektronických knih a her, který si předplatili doma.

Komise mimoto přijala řadu legislativních návrhů, jež jsou v současnosti projednávány spolunormotvůrci v rámci legislativního postupu, včetně těchto:

- Na základě pravidel smluv o poskytování digitálního obsahu[11] přijala Komise legislativní návrhy k harmonizaci hlavních závazných práv spotřebitelů vztahujících se na poskytování digitálního obsahu a prodej zboží. Po přijetí by měly tyto právní akty snížit náklady vyplývající z rozdílů ve smluvním právu, vytvořit větší právní jistotu pro podniky a pomoci spotřebitelům využívat co nejlépe nákupy v rámci celé EU.
- Dne 11. dubna 2018 přijala Komise dva návrhy směrnic[12] v oblasti ochrany spotřebitele (Nová politika pro spotřebitele), které mají zlepšit soulad s právními předpisy EU v oblasti ochrany spotřebitele, zejména zavedením mechanismů kolektivní právní ochrany. Návrhy také modernizují právní předpisy EU v oblasti ochrany spotřebitele s ohledem na vývoj trhu, například co se týká uzavírání smluv na internetových tržištích. Tyto návrhy snižují rovněž zátěž podniků v určitých oblastech, jako je právo na odstoupení od smlouvy vztahující se na použité zboží.

---

[8] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 ze dne 12. prosince 2017 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování právních předpisů na ochranu zájmů spotřebitelů a o zrušení nařízení (ES) č. 2006/2004 (Text s významem pro EHP), Úř. věst. L 345, 27.12.2017, s. 1.

[9] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/644 ze dne 18. dubna 2018 o službách přeshraničního dodávání balíků.

[10] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1128 ze dne 14. června 2017 o přeshraniční přenositelnosti on-line služeb poskytujících obsah v rámci vnitřního trhu.

[11] https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/doing-business-eu/contract-rules/digital-contracts/digital-contract-rules_cs

[12] Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o zrušení směrnice 2009/22/ES (COM(2018) 184 final) a návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993, směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU, pokud jde o lepší vymáhání a modernizaci právních předpisů EU na ochranu spotřebitele (COM(2018) 185 final). Další informace: https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/consumers/review-eu-consumer-law-new-deal-consumers_en

- Navrženo bylo také nařízení na podporu spravedlnosti a transparentnosti pro podnikové uživatele internetových zprostředkovatelských služeb[13], jež má zajistit spravedlivé, důvěryhodné a předvídatelné prostředí pro digitální ekonomiku on-line. Jakmile budou nová pravidla přijata, pomohou zajistit spravedlivý ekosystém ekonomiky on-line platforem založený na inovacích; zajistí rovnováhu mezi růstem on-line platforem a vyhledávačů a potřebou chránit podnikové uživatele z řad malých a středních podniků v EU, a to zaměřením se na transparentnost a nové možnosti odškodnění. Středisko pro sledování stanovené v tomto nařízení, které podpoří skupina nezávislých odborníků, bude ekonomiku on-line platforem pečlivě sledovat a vydávat Komisi doporučení ohledně potřeby budoucích iniciativ.
- Usnadnění přeshraničního přístupu k audiovizuálním službám je jednou z priorit stanovených ve strategii Komise pro jednotný digitální trh v Evropě[14]. V roce 2016 předložila Komise návrh aktualizovaných pravidel EU pro audiovizuální mediální služby[15], s ohledem na nějž se dospělo k politické dohodě[16]. Další legislativní návrhy[17] týkající se modernizace pravidel EU v oblasti autorského práva jsou v současnosti projednávány v rámci legislativního procesu a mají zajistit větší přeshraniční poskytování on-line obsahu.

Vzájemný vztah některých těchto opatření a nařízení o zeměpisném blokování a tabulka shrnující lhůty pro provedení jsou podrobněji popsány také v oddíle 4 a v příloze tohoto dokumentu.

1.2 Nařízení o zeměpisném blokování – obecný přehled

Nařízení ukládá povinnost zacházet se zákazníky v EU (včetně spotřebitelů a jiných konečných uživatelů) stejně, pokud se nacházejí ve stejné situaci, bez ohledu na jejich státní příslušnost, místo bydliště či místo usazení.

Jaké jsou hlavní prvky nařízení o zeměpisném blokování?

- **Prodej zboží a služeb**

Článek 4 nařízení vymezuje určité situace, kdy neexistuje oprávněný důvod pro zeměpisné blokování nebo další formy diskriminace založené na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení. V těchto situacích mají zákazníci z jiného členského státu stejný přístup ke zboží a službám a stejnou možnost pořizovat toto zboží a služby jako místní zákazníci. Jedná se o tyto situace:

– Prodej zboží bez jeho dodání mimo oblast obsluhovanou obchodníkem.

[13] Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikové uživatele internetových zprostředkovatelských služeb (COM(2018) 238 final).
[14] COM(2015) 192 final.
[15] Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb s ohledem na měnící se situaci na trhu, COM(2016) 287 final.
[16] http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3567_cs.htm
[17] Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o autorském právu na jednotném digitálním trhu – COM(2016) 593, návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla pro výkon autorského práva a práv s ním souvisejících, jež se použijí na některá online vysílání vysílacích organizací a přenosy vysílání televizních a rozhlasových pořadů, COM(2016) 594 final.

- Zákazník kupuje zboží, například elektronické přístroje, oblečení, sportovní oděvy nebo knihy, které obchodník nedodává do členského státu zákazníka. Tito zákazníci mají nárok na dodání do členského státu, do nějž obchodník nabízí dodání, stejně jako místní zákazníci.

Příklad: Zákazník z Belgie chce koupit fotoaparát a nejlepší nabídku nalezne na německé internetové stránce, která však nabízí pouze místa dodání/vyzvednutí v Německu nebo převzetí v prostorách obchodníka. Zákazník je oprávněn objednat si zboží a vyzvednout je v prostorách obchodníka, nebo je nechat dodat na jinou adresu / místa vyzvednutí v Německu stejně jako jakýkoli zákazník z Německa.

– Prodej služeb poskytovaných elektronicky

- Zákazník chce získat přístup a koupit službu poskytovanou elektronicky, například cloudové služby, služby datových skladů nebo hosting internetových stránek, u obchodníka usazeného v jiném členském státě. Tito zákazníci tak mohou učinit stejně jako místní zákazníci.

Příklad: Zákaznice z Bulharska si chce pro svůj web zakoupit hostingové služby od španělské společnosti. Bude mít k této službě přístup a může si službu koupit za stejných podmínek jako spotřebitelé ze Španělska, tj. aniž by byla nucena uhradit jinou čistou cenu (tj. bez DPH) v porovnání se spotřebitelem ze Španělska.

– Prodej služeb poskytovaných v konkrétní fyzické lokaci

- Spotřebitel si koupí službu, která je poskytována v prostorách obchodníka nebo v určité fyzické lokaci, v níž obchodník působí, pokud se prostory nebo lokace nacházejí v jiném členském státě než v členském státě zákazníka. Tato kategorie zahrnuje služby, jako jsou například vstupenky na koncert, ubytování nebo pronájem automobilu. V této situaci má zákazník rovněž nárok na stejné zacházení jako státní příslušníci / rezidenti země obchodníka.

Příklad: Rodina z Itálie navštíví zábavní park ve Francii a chce využít zlevněné rodinné vstupenky. Rodina z Itálie si bude moci koupit vstupenky stejně jako rodiny z Francie.

Ve výše uvedených případech jsou zeměpisné blokování nebo jiné formy rozdílného zacházení na zeměpisném základě možné pouze ve výjimečných situacích, které jsou vymezeny v nařízení, tj. v případě, že požadavek podle práva EU nebo právních předpisů členského státu (v souladu s právem EU) ukládá obchodníkovi povinnost blokovat přístup k nabízenému zboží a službám.

Na on-line služby související s díly jiné než audiovizuální povahy, která jsou chráněna autorským právem (jako jsou elektronické knihy, videohry, hudba a software), se ustanovení o nepřípustnosti diskriminace, tj. povinnost umožnit zahraničním zákazníkům přístup ke stejným nabídkám a využívání stejných nabídek, jaké mají místní zákazníci, podle nařízení nevztahuje. Možnost jeho rozšíření na tyto služby však bude součástí přezkumu, který má být proveden dva roky po vstupu nařízení v platnost. Ostatní pravidla stanovená v nařízení, například zákaz diskriminačního blokování přístupu k on-line rozhraním a přesměrování bez

předchozího souhlasu zákazníka a diskriminace z důvodů souvisejících s platbou, se již na tyto služby vztahují.

- **Přístup k internetovým stránkám**

Článek 3 nařízení zakazuje blokování přístupu k internetovým stránkám a přesměrování bez předchozího souhlasu zákazníka. To zvyšuje transparentnost cen, jelikož zákazníci mají přístup k různým vnitrostátním internetovým stránkám. Toto ustanovení se vztahuje i na služby jiné než audiovizuální povahy, které jsou poskytovány elektronicky, jako jsou elektronické knihy, hudba, hry a software.

Příklad: Zákaznice z Irska chce získat přístup k italské verzi internetových stránek on-line obchodu s oděvy. Ačkoliv zadá adresu URL italské stránky, je přesměrována na irskou stránku. Ode dne 3. prosince 2018 bude přesměrování vyžadovat výslovný souhlas zákazníka. I v případě, že zákazník s přesměrováním souhlasí, měla by být přístupná i nadále původní verze, kterou chtěl zákazník navštívit.

- **Nepřípustnost diskriminace u plateb**

Ačkoliv obchodníci mohou přijímat jakékoli platební prostředky, nařízení obsahuje zvláštní ustanovení (článek 5) týkající se nepřípustnosti diskriminace v rámci jimi přijímaných platebních prostředků. To zahrnuje situace, kdy je rozdílné zacházení výsledkem státní příslušnosti, místa bydliště či místa usazení zákazníka, umístění platebního účtu, místa usazení poskytovatele platebních služeb nebo místa vydání platebního prostředku.

Rozdílné zacházení je zakázáno, jsou-li splněny tyto tři podmínky:

- platby se provádějí elektronickou transakcí úhradou, inkasem nebo karetním platebním prostředkem v rámci stejné platební značky a kategorie,
- jsou splněny požadavky na ověření a
- měnou plateb je měna, kterou obchodník přijímá.

Příklad: Německý obchodník přijímá v případě nákupů na jeho internetových stránkách určitou značku kreditní karty a přímé bankovní převody. Obchodník však odmítl platby provedené kreditní kartou téže značky, která byla vydána v Rakousku, a úhradu z rakouských bank. Nařízení o zeměpisném blokování nyní tento postup zakáže.

Toto ustanovení je nutno posoudit v kontextu nařízení o jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA) z roku 2012[18], které stanoví, že při nákupech v zahraničí mohou spotřebitelé používat svou debetní kartu k provádění úhrad v eurech stejně jako ve své domovské zemi.

2. Práva a povinnosti obchodníků a spotřebitelů v praxi

Tento oddíl má obchodníkům a zákazníkům pomoci lépe pochopit práva a povinnosti vyplývající z nařízení o zeměpisném blokování.

[18] https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/consumer-finance-and-payments/payment-services/single-euro-payments-area-sepa_en

2.1 Oblast působnosti nařízení (článek 1)

2.1.1 Jaký je vztah mezi nařízením o zeměpisném blokování a směrnicí o službách?

Zákaz diskriminace z důvodu státní příslušnosti, jenž zahrnuje i nepřímou diskriminaci, představuje obecnou zásadu práva Unie stanovenou v článku 18 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) a v čl. 21 odst. 2 Listiny základních práv EU, jakož i ve zvláštních ustanoveních výše zmíněné Smlouvy týkajících se svobod vnitřního trhu.

Co se týká poskytování služeb, tato obecná zásada je stanovena konkrétně v čl. 20 odst. 2 směrnice o službách[19], podle něhož členské státy zajistí, aby obecné podmínky pro přístup ke službám, které poskytovatel široké veřejnosti poskytuje, neobsahovaly žádná diskriminační ustanovení vztahující se ke státní příslušnosti nebo místu bydliště příjemce, aniž by však vylučovaly možnost zohlednit rozdíly v podmínkách pro přístup, pokud jsou tyto rozdíly přímo opodstatněné objektivními kritérii. Uplatňování zásady nepřípustnosti diskriminace uvedené v tomto článku závisí na posouzení praktik obchodníka v každém jednotlivém případě. Objektivní odůvodnění může souviset například s chybějícími potřebnými právy duševního vlastnictví na určitém území, dodatečnými náklady vzniklými v důsledku vzdálenosti nebo v důsledku technické povahy poskytování služby nebo rozdílnými tržními podmínkami, jako jsou vyšší nebo nižší poptávka ovlivněná sezónními výkyvy, rozdílná období dovolených v členských státech a stanovování cen jinými účastníky hospodářské soutěže[20]. Zmíněný článek se vztahuje i na situace, jež v nařízení o zeměpisném blokování zahrnuty nejsou.

V situacích, na něž se nařízení o zeměpisném blokování vztahuje, budou mít na druhou stranu zvláštní ustanovení obsažená v nařízení přednost před čl. 20 odst. 2 směrnice o službách. Společnosti i spotřebitelé budou mít prospěch z větší právní jistoty ohledně těchto konkrétních praktik, které nelze odůvodnit v žádném případě. Nařízení brání obchodníkům v diskriminaci v konkrétních uvedených situacích, aniž by bylo nutné posoudit praktiky obchodníka v každém jednotlivém případě, a poskytuje tudíž právní jistotu a zlepšuje vymahatelnost.

2.1.2 Vztahuje se nařízení na prodej on-line i off-line?

Nařízení popisuje určité situace, kdy je odůvodněné rozdílné zacházení. Tyto situace zahrnují prodej zboží a služeb on-line i off-line, jakož i případy, kdy jsou oba tyto kanály spojeny (všechny kanály).

Příklad: Vstupenky do zábavního parku lze zakoupit předem on-line, nebo v daný den při vstupu. V obou případech nařízení o zeměpisném blokování zakazuje uplatňování odlišných všeobecných podmínek v závislosti na státní příslušnosti či bydlišti zákazníka. Zakazuje rovněž praktiky, které zákazníkům z některých členských států fakticky brání v přístupu k prodeji on-line nebo off-line. Tímto nejsou dotčeny případné odlišné podmínky, které obchodník uplatňuje při prodeji off-line na rozdíl od prodeje on-line obecně, jsou-li

[19] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu.

[20] Příkladný seznam možných důvodů rozdílného zacházení je uveden v 95. bodě odůvodnění směrnice 2006/123/ES. Další informace o uplatňování čl. 20 odst. 2 jsou uvedeny v pracovním dokumentu útvarů Komise nazvaném „*With a view to establishing guidance on the application of Article 20(2) of Directive 2006/123/EC on services in the internal market (‚the Services Directive‘)*“, SWD(2012) 146, k dispozici na adrese https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=SWD:2012:0146:FIN

uplatňovány bez ohledu na státní příslušnost, místo bydliště či místo usazení zákazníka (např. nižší ceny v případě předběžné rezervace na internetu).

2.1.3 Vztahuje se nařízení na domácí prodej? Co jsou to čistě vnitrostátní situace, ve kterých se toto nařízení nepoužije?

Nařízení se nevztahuje na situaci, která je ve všech ohledech omezena v rámci jednoho členského státu, jsou-li například všechny prvky, které jsou pro dotyčnou transakci podstatné, omezeny na jeden členský stát (tzv. „čistě vnitrostátní situace“). To znamená, že se nařízení použije tehdy, má-li transakce přeshraniční prvek. V úvahu lze vzít tyto prvky: i) státní příslušnost, místo bydliště či místo usazení zákazníka nebo obchodníka; ii) místo plnění; iii) platební prostředky použité při transakci nebo iv) použití on-line rozhraní. To naopak neznamená, že by se dodání zboží nebo poskytnutí služby mělo nutně uskutečnit v jiném členském státě, než je členský stát, ve kterém je obchodník usazen.

Příklad: Pokud přeshraniční prvek neexistuje, nepoužije se nařízení o zeměpisném blokování na transakci mezi obchodníkem usazeným v Estonsku a zákazníkem, který je estonským státním příslušníkem a má bydliště v Estonsku a který chce získat přístup k estonské verzi internetových stránek obchodníka, pořídit určitou službu a zaplatit za tuto službu estonskou bankovní kartou.

2.1.4 Na která odvětví se nařízení nevztahuje?

Podle článku 1 se nařízení nevztahuje na činnosti uvedené v čl. 2 odst. 2 směrnice o službách, které jsou z oblasti působnosti zmíněné směrnice vyňaty. K vyňatým službám patří mimo jiné:

– **Služby v oblasti dopravy.** Tyto služby jsou z oblasti působnosti nařízení vyloučeny zejména z toho důvodu, že stávající právní předpisy EU v oblasti dopravy[21], které jsou připomenuty v 9. bodě odůvodnění nařízení, již diskriminaci tohoto typu výslovně zakazují u tří druhů dopravy: letenky, autobusová a autokarová doprava a vodní doprava. V rámci probíhajícího přezkumu pravidel týkajících se práv cestujících v železniční dopravě zavedla Komise obdobnou formu zákazu v přepracovaném znění návrhu nařízení o právech a povinnostech cestujících v železniční přepravě[22]. Na souborné cestovní služby a spojené cestovní služby vymezené ve směrnici 2015/2302[23] se však nařízení vztahuje.

– **Finanční služby / retailové finanční služby.** Finanční služby jsou z oblasti působnosti nařízení vyloučeny. To vyplývá ze skutečnosti, že nařízení vylučuje ze své oblasti působnosti činnosti, které jsou vyňaty rovněž z oblasti působnosti směrnice o službách (směrnice

[21] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 ze dne 24. září 2008 o společných pravidlech pro provozování leteckých služeb ve Společenství (článek 23), nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1177/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o právech cestujících při cestování po moři a na vnitrozemských vodních cestách a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 (článek 4), nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 181/2011 ze dne 16. února 2011 o právech cestujících v autobusové a autokarové dopravě a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 (článek 4).

[22] Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o právech a povinnostech cestujících v železniční přepravě (přepracované znění), COM(2017) 548 final (článek 5).

[23] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS, Úř. věst. L 326, 11.12.2015, s. 1.

2006/123/ES), která jako služby nespadající do její oblasti působnosti uvádí finanční služby, včetně platebních služeb. V 8. bodě odůvodnění nařízení je v této souvislosti blíže objasněno, že přístup k retailovým finančním službám je vyňat, aniž by byl dotčen článek 5 nařízení týkající se nepřípustnosti diskriminace z důvodů souvisejících s platbou. Toto ustanovení ve skutečnosti neupravuje přístup k (finančním) službám jako takovým, nýbrž zakazuje diskriminaci v rámci platebních prostředků přijímaných obchodníky.

– **Audiovizuální služby**. Audiovizuální služby jsou z oblasti působnosti nařízení vyloučeny. V 8. bodě odůvodnění nařízení je uvedeno, že audiovizuální služby včetně služeb, jejichž hlavním účelem je poskytování přístupu k vysílání sportovních událostí a které se poskytují na základě výlučných územních licencí, jsou z působnosti tohoto nařízení vyňaty.

První přezkum nařízení o zeměpisném blokování v krátkodobém horizontu a jeho rozsah

Článek 9 nařízení obsahuje ustanovení o přezkumu, které uvádí, že by Komise měla pravidelně podávat Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o hodnocení nařízení. V nařízení se první přezkum předpokládá již do 23. března 2020. Tento první přezkum by se měl provést zejména za účelem posouzení oblasti působnosti nařízení (včetně odvětví, na něž se směrnice o službách nevztahuje, jako jsou audiovizuální služby a doprava) a rozsahu povinnosti týkající se nepřípustnosti diskriminace stanovené v článku 4: cílem je zhodnotit, zda by se nařízení mělo vztahovat i na elektronicky poskytované služby, jejichž hlavní vlastností je poskytování přístupu k dílům chráněným autorskými právy a jejich užití (jako je streaming nebo stahování hudby, elektronických knih nebo on-line videoher)[24].

2.1.5 Spadají do oblasti působnosti nařízení služby hazardních her?

Podle čl. 1 odst. 3 se nařízení o zeměpisném blokování na hazardní hry nevztahuje. Služby hazardních her nespadají ani do oblasti působnosti směrnice o službách (čl. 2 odst. 2). Členské státy mohou tyto služby regulovat, je-li to v souladu s pravidly vnitřního trhu stanovenými ve Smlouvě, jak je vykládá Soudní dvůr EU.

2.1.6 Vztahuje se nařízení i na letenky?

Nikoli, na služby v oblasti dopravy se nařízení nevztahuje. Jak však bylo uvedeno výše, stávající právní předpisy EU v oblasti dopravy již v mnoha případech diskriminaci zakazují. Například nařízení (ES) č. 1008/2008 zakazuje diskriminaci na základě státní příslušnosti nebo místa bydliště zákazníka v oblasti leteckých služeb[25]. Také obecné zásady SFEU zakazují diskriminaci na základě státní příslušnosti, včetně nepřímých forem založených na místě bydliště nebo místě usazení.

[24] Viz v tomto ohledu rovněž objasnění uvedené v prohlášení Komise, jež bylo zveřejněno spolu s nařízením o zeměpisném blokování.

[25] V článku 23 nařízení č. 1008/2008 je uvedeno, že „přístup k leteckým tarifům a leteckým sazbám za letecké služby z letiště nacházejícího se na území členského státu, na nějž se vztahuje Smlouva, dostupným veřejnosti se poskytne bez diskriminace na základě na státní příslušnosti nebo místa pobytu zákazníka či místa usazení zástupce leteckého dopravce či jiného prodejce letenek ve Společenství“.

2.1.7 Jaká je územní působnost nařízení?

Nařízení se vztahuje na všechny obchodníky, kteří nabízejí své zboží nebo služby spotřebitelům EU, bez ohledu na to, zda jsou usazení v EU nebo ve třetí zemi. Nařízení se proto vztahuje i na obchodníky usazené ve třetích zemích, kteří působí v EU.

2.1.8 Přináší nařízení prospěch všem zákazníkům v Evropě? Jak je tomu u zákazníků ze třetích zemí, kteří pobývají v Evropě?

Ve smyslu nařízení je „zákazníkem“ spotřebitel, který je státním příslušníkem některého členského státu nebo má místo bydliště v některém členském státě, nebo podnik, který má místo usazení v některém členském státě, a získá službu či nakoupí zboží nebo usiluje o získání služby či koupi zboží v EU, a to pouze za účelem jejich konečného užití.

Jinými slovy, nařízení se vztahuje na poskytování zboží nebo služeb občanům EU nebo osobám, které mají bydliště ve všech členských státech EU. Státní příslušníci třetích zemí, kteří mají bydliště v EU, budou mít tudíž v rámci EU z nařízení rovněž prospěch.

2.1.9 Bude se po brexitu nařízení vztahovat na Spojené království?

Pokud jde o informace týkající se nařízení o zeměpisném blokování a brexitu, viz dokument *„Notice to stakeholders: Withdrawal of the United Kingdom and EU legislation in the field of Geo-blocking*“ ze dne 21. března 2018[26].

2.1.10 Vztahuje se nařízení na Švýcarsko?

Švýcarsko je třetí zemí, nikoli členským státem EU. Právo EU se na Švýcarsko vztahuje pouze na základě dvoustranných dohod. Nařízení o zeměpisném blokování není proto přímo použitelné na zákazníky ve Švýcarsku. Tímto nejsou dotčeny obecné povinnosti týkající se nepřípustnosti diskriminace, pokud jde o fyzické osoby, jež jsou použitelné ve vztazích mezi EU a Švýcarskem podle stávajících mezinárodních ujednání. Jak však bylo objasněno výše, nařízení se bude vztahovat rovněž na obchodníky usazené ve třetích zemích, kteří působí v EU.

2.1.11 Vztahuje se nařízení na fyzické osoby, které příležitostně prodávají použité zboží on-line?

Nařízení se vztahuje na obchodníky. Podle definice v nařízení se „obchodníkem“ rozumí jakákoli fyzická nebo právnická osoba, která jedná za účelem souvisejícím s jeho obchodní, podnikatelskou, řemeslnou nebo profesní činností. Osoba, která příležitostně prodává použité zboží on-line mimo svou profesní nebo obchodní činnost, do oblasti působnosti nařízení nespadá. Na obchodníka, který prodává použité zboží on-line v rámci své hospodářské činnosti, se však nařízení vztahuje.

[26] K dispozici na adrese https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/notice_to_stakeholders_brexit_Geo-blocking_final.pdf

2.1.12 *Je nařízení použitelné pouze na situace mezi podniky a spotřebiteli nebo i na situace mezi podniky navzájem?*

Pravidla nařízení o zeměpisném blokování se v zásadě vztahují jak na transakce mezi podniky a spotřebiteli, tak i na transakce mezi podniky navzájem, pokud se tyto uskutečňují na základě všeobecných podmínek pro přístup (tj. nejsou sjednány individuálně) a transakce se provádí výhradně za účelem konečného užití (tj. je bez zamýšleného dalšího prodeje, přeměny, zpracování, pronájmu či subdodávky).

Příklad: Právnická společnost z Finska hledá nového poskytovatele zálohovacích služeb a služeb ukládání dat v cloudu a našla lákavou nabídku estonského poskytovatele. Na tuto transakci by se nařízení o zeměpisném blokování vztahovalo.

2.1.13 *Jak obchodník zjistí, zda se nákup uskutečňuje pouze za účelem konečného užití?*

Nařízení se nepoužije, jsou-li zboží nebo služby pořizovány z jiných důvodů než pouze za účelem jejich konečného užití, což znamená, že následně mají být předmětem dalšího prodeje, přeměny, zpracování, pronájmu či subdodávek. Nařízení nestanoví konkrétní způsoby předběžného zjišťování, zda se transakce uskutečňuje pouze za účelem konečného užití. Nařízení v tomto ohledu uvádí, že jím nejsou dotčeny nediskriminační praktiky obchodníků, které omezují transakce nebo opakující se transakce s cílem zabránit podnikům v nákupu objemů přesahujících jejich vnitřní potřeby. Nařízení proto obchodníkům umožňuje používat přiměřené metody k zajištění toho, že zboží nebo služby jsou pořizovány za účelem konečného užití.

Příklad: Hypermarket má reklamu na velkoplošné televize. K omezení reklamy na konečné uživatele je stanoven limit ve výši tří televizních přijímačů na kupujícího. Tato omezení mohou být v souladu s nařízením o zeměpisném blokování.

2.1.14 *Do jaké míry se povinnosti stanovené v tomto nařízení vztahují na internetová tržiště?*

Na internetová tržiště, na nichž zboží nebo služby prodávají například třetí strany, se vztahují ustanovení nařízení o zeměpisném blokování tehdy, jednají-li jako obchodníci ve smyslu nařízení.

V určitých případech nemusí internetová tržiště jednat sama jako obchodníci, nýbrž mohou jednat jménem jiné společnosti, která se považuje za obchodníka, nebo v jejím zastoupení. V těchto případech se pravidla stanovená v nařízení vztahují na tuto jinou společnost, a nikoli přímo na internetové tržiště.

Příklad: Internetové tržiště prodává své vlastní zboží a rovněž hostuje jiné obchodníky, kteří prodávají prostřednictvím týchž internetových stránek. Pro účely tohoto nařízení jedná tržiště jako obchodník především s ohledem na odběratele jeho vlastního zboží. Lze je považovat za obchodníka i s ohledem na ostatní obchodníky, kteří prodávají prostřednictvím jeho internetových stránek, a pořizují tudíž služby tržiště (např. hostingové služby). Obchodníkem, na nějž se nařízení vztahuje, je na druhou stranu obchodník prodávající konečnému uživateli prostřednictvím internetového tržiště.

2.1.15 Mohou obchodníci uplatňovat rozdílné zacházení ve všech situacích, na něž se toto nařízení nevztahuje?

Nikoli. Zákaz diskriminace na základě státní příslušnosti, který zahrnuje i nepřímou diskriminaci, představuje obecnou zásadu práva EU, která je stanovena v článku 18 Smlouvy o fungování Evropské unie a v čl. 21 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie, jakož i ve zvláštních ustanoveních výše zmíněné Smlouvy týkajících se svobod vnitřního trhu. V situacích, na něž se toto nařízení nevztahuje, mohou být mimoto použitelné vnitrostátní předpisy k provedení čl. 20 odst. 2 směrnice o službách. Podle tohoto ustanovení by členské státy měly zajistit, aby obecné podmínky pro přístup ke službám, které poskytovatel široké veřejnosti poskytuje, neobsahovaly žádná diskriminační ustanovení vztahující se ke státní příslušnosti nebo místu bydliště příjemce; to by nemělo vylučovat možnost zohlednit rozdíly v podmínkách pro přístup, jsou-li tyto rozdíly přímo opodstatněné objektivními kritérii. V některých případech mohou platit i odvětvové právní předpisy (například v oblasti dopravy[27] nebo zdraví[28]).

2.1.16 Co představují v praxi elektronicky poskytované služby?

Pojem „elektronicky poskytované služby“ definovaný v čl. 2 bodu 1 nařízení[29] je odvozen od definice stanovené v prováděcím nařízení (EU) č. 282/2011[30] a měl by být v souladu s touto definicí. Je třeba náležitě přihlédnout i k dalším specifikacím uvedeným v tomto nástroji, jakož i ve směrnici 2006/112/ES o DPH, jak je objasněno v 14. bodě odůvodnění nařízení o zeměpisném blokování. Mimoto se upozorňuje, že (jak bylo uvedeno výše) elektronicky poskytované audiovizuální služby nejsou do oblasti působnosti nařízení zahrnuty (viz rovněž otázka č. 2.1.4).

V praxi patří k elektronicky poskytovaným službám, na něž se vztahují povinnosti stanovené v nařízení, například cloudové služby, služby datových skladů, hosting internetových stránek a poskytování firewallů, používání vyhledávačů a internetových adresářů, tvorba internetových stránek, dálková údržba programů a zařízení, správa vzdálených systémů.

Na ostatní elektronicky poskytované služby jiné než audiovizuální povahy, jejichž hlavní vlastností je poskytování přístupu k dílům chráněným autorskými právy a jejich využívání (včetně přístupu k elektronickým knihám a/nebo jejich stahování, softwaru, jakož i jeho aktualizacím, streamování hudby a on-line videohrám), se vztahují všechna ustanovení nařízení s výjimkou povinnosti týkající se nepřípustnosti diskriminace, která je stanovena v článku 4 (tj. zákaz odlišných podmínek na základě státní příslušnosti, místa bydliště a místa usazení, viz rovněž otázka č. 2.1.18).

---

[27] Viz např. nařízení (ES) č. 1008/2008, (EU) č. 1177/2010 a (EU) č. 181/2011, co se týká letecké, námořní a autobusové přepravy cestujících.

[28] Viz např. článek 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/24/EU ze dne 9. března 2011 o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči.

[29] „Služby, které jsou poskytovány přes internet nebo elektronickou síť a z jejichž povahy vyplývá, že jejich poskytování je v podstatě automatizované a vyžaduje minimální lidský zásah, a které není možné zajistit bez informačních technologií“.

[30] Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 282/2011 ze dne 15. března 2011, kterým se stanoví prováděcí opatření ke směrnici 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty.

2.1.17 *Musí obchodník vytvořit pro státní příslušníky nebo rezidenty jiného členského státu zvláštní „oddělené“ nabídky, pokud poskytuje zboží nebo služby společně se službami, jež do oblasti působnosti nařízení nespadají?*

Nikoli, obchodník nemusí zboží nebo služby „oddělit“, aby dodržel nařízení. V těchto případech se však budou pravidla stanovená v nařízení vztahovat na celý balíček, je-li zahrnut jeden konkrétní aspekt. Pokud obchodník zboží nebo služby oddělí a tyto spadají do oblasti působnosti nařízení, může stanovit cenu a podmínky u tohoto zboží nebo služeb libovolně, pokud neuplatňuje diskriminační podmínky na základě státní příslušnosti, místa bydliště nebo místa usazení.

Příklad: Obchodník poskytuje balíček zahrnující přístup k audiovizuálním službám a jejich stahování a webhostingovým službám za cenu v rámci propagační akce. Nařízení proto může dodržet buď prodejem celého balíčku zahraničním zákazníkům za cenu v rámci propagační akce, nebo tím, že jim poskytne pouze webhostingovou službu, je-li například tato služba nabízena týmž obchodníkem individuálně. V posledně uvedeném případě však nemůže obchodník uplatnit u individuální služby odlišnou cenu[31] v porovnání s cenou vztahující se na domácí prodej.

2.1.18 *Do jaké míry jsou do oblasti působnosti tohoto nařízení zahrnuty služby poskytující obsah jiné než audiovizuální povahy, jež jsou chráněny autorským právem?*

Dodávání služeb poskytujících obsah (jiné než audiovizuální povahy), které jsou chráněny autorským právem (jako jsou elektronické knihy, on-line hudba, software a videohry), nepodléhá zákazu uplatňování odlišných všeobecných podmínek pro přístup na základě státní příslušnosti, místa bydliště nebo usazení zákazníka, který je stanoven v nařízení, včetně odmítnutí dodání těchto služeb zákazníkům z jiných členských států v konkrétních případech uvedených v článku 4.

Na tyto služby se vztahují všechna ostatní ustanovení nařízení o zeměpisném blokování kromě článku 4, včetně zákazu týkajícího se blokování či omezení přístupu k on-line rozhraním na základě státní příslušnosti, místa bydliště či místa usazení zákazníka. To znamená, že obchodník poskytující tyto služby nemůže bránit svým klientům v přístupu k jiným verzím svých internetových stránek, tržiště nebo obchodu s aplikacemi, nebo je nemůže přesměrovat bez jejich výslovného souhlasu na základě kritérií založených na státní příslušnosti, místě bydliště nebo místě usazení zákazníka (včetně nepřímých kritérií, jako je IP adresa nebo platební údaje zákazníka).

Jsou-li tyto služby dodávány na přeshraničním základě, bez ohledu na jejich vynětí z článku 4 nařízení, nemůže obchodník diskriminovat elektronické platební prostředky na základě „státní příslušnosti“, tj. z toho důvodu, že kreditní nebo debetní karta akceptované kategorie nebo značky je vydána v jiném členském státě nebo že inkaso nebo úhrada jsou prováděny prostřednictvím banky z jiného členského státu (pokud obchodník přijímá použitou měnu).

[31] Cena v tomto příkladu nezahrnuje platnou DPH.

Podle nařízení má být do dvou let od jeho vstupu v platnost proveden přezkum, který se zaměří na posouzení oblasti působnosti nařízení, včetně výše zmíněných omezení týkajících se uplatňování článku 4 na tyto druhy služeb.

Příklad: Společnost v Rumunsku, která distribuuje software chráněný autorským právem do řady členských států, může odmítnout dodání těchto služeb do určitých jiných členských států vzhledem k omezením týkajícím se potřebného autorského práva. V členských státech, v nichž společnost nabízí softwarové služby, však nebude moci uplatňovat diskriminaci na základě platebních prostředků.

2.1.19 *Vztahuje se nařízení na on-line prodej fyzických knih, DVD a CD?*

Ano, na prodej tohoto zboží se vztahují ustanovení nařízení, včetně zákazu odlišných všeobecných podmínek na základě státní příslušnosti, místa bydliště nebo místa usazení zákazníka, pokud chce zákazník toto zboží pořídit a zboží je dodáno do členského státu, v němž obchodník podle svých všeobecných podmínek pro přístup nabízí dodání nebo možnost vyzvednutí zboží.

2.1.20 *Vztahuje se nařízení na poskytování veřejných služeb, jako jsou dodávky plynu, elektřiny nebo vody?*

Nařízení neobsahuje zvláštní výluku vztahující se na poskytování veřejných služeb. Poskytování těchto služeb je tudíž zahrnuto, jsou-li splněny požadavky nařízení, například osoba, která je poskytuje, se považuje za „obchodníka“, a pokud jde o ustanovení článku 4 týkající se nepřípustnosti diskriminace, k poskytování dochází v jedné ze situací popsaných v tomto ustanovení (viz rovněž otázka č. 2.3.12).

2.2 Přístup k on-line rozhraním (článek 3)

2.2.1 *Mají zákazníci právo na přístup k existujícím rozdílným jazykovým verzím nebo ke všem nabídkám zboží či služeb uvedeným na dané internetové stránce?*

Ano, zákazník má v zásadě právo na přístup ke všem verzím a položkám zveřejněným na internetových stránkách, nebrání-li tomu zvláštní právní předpisy, které se na obchodníka vztahují (viz rovněž otázka č. 2.2.4). Nařízení na druhou stranu neukládá obchodníkům konkrétně povinnost vytvořit internetové stránky či jejich oddíly v určitých jazycích.

2.2.2 *Je třeba k zajištění souladu změnit on-line rozhraní obchodníka?*

Nařízení neukládá obchodníkům povinnost přizpůsobit on-line rozhraní všem jednotlivým formátům a souřadnicím platným v celé EU. Rozhraní však nemohou být navržena tak, že v praxi neumožňují zákazníkům z ostatních členských států snadno zadávat objednávky.

Příklad: On-line rozhraní obchodníka vyžaduje, aby zákazník uvedl adresu bydliště, a předem stanoví pouze vnitrostátní zeměpisné souřadnice, bez možnosti či jednoznačných informací týkajících se způsobu vyplnění nebo předání přinejmenším libovolného textu / souřadnic v případě bydliště v zahraničí (aniž by byla dotčena omezení týkající se dostupných souřadnic dodací adresy). Tento typ on-line rozhraní by zákazníkovi s bydlištěm v zahraničí prakticky znemožnil zadat objednávku a rozhraní bude třeba upravit.

2.2.3 Je k dosažení souladu s nařízením nutné udělit pokaždé výslovný souhlas s přesměrováním?

Obchodník může zákazníka přesměrovat na konkrétní verzi svých internetových stránek v případě, že s tím zákazník výslovně souhlasí. Tento souhlas není nezbytně nutné udělit pokaždé, když zákazník navštíví stejnou internetovou stránku. Zákazník však může svůj souhlas kdykoli odvolat a verze internetových stránek, kterou chtěl zákazník navštívit původně, musí být i nadále snadno přístupná.

Příklad: Internetová stránka, na kterou má být zákazník dle své volby přesměrován, by měla mít snadno přístupné tlačítko pro návrat zákazníka k jiným verzím téže internetové stránky.

2.2.4 Jaké jsou právní požadavky, které mohou odůvodňovat omezení přístupu k on-line rozhraním? Jaké vysvětlení musí obchodník poskytnout, pokud uplatňuje tato omezení?

Povinnost udělit přístup k on-line rozhraní stanovená v nařízení neznamená, že obchodníci již nemusí splňovat požadavky uvedené v právu EU nebo ve vnitrostátních právních předpisech v souladu s právem EU, jež se na ně vztahují v důsledku působení v daném členském státě. V těchto případech musí obchodník poskytnout jednoznačné a konkrétní vysvětlení důvodů neposkytnutí přístupu, a to v jazyce on-line rozhraní, k němuž chce zákazník získat přístup.

Příklad: Francouzských internetových stránek se týká příkaz vydaný francouzskými soudy, který znemožňuje přístup k určitým částem internetových stránek nebo k veškerým internetovým stránkám vzhledem k soudnímu sporu v souvislosti s používáním zapsaných ochranných známek v této zemi.

2.2.5 Znamenají pravidla přístupu k on-line rozhraním, že obchodníci nemohou předkládat přizpůsobené nabídky?

Někteří obchodníci provozují různé verze svých on-line rozhraní nebo jejich části, které jsou zaměřeny na zákazníky z různých členských států. Různé verze internetových stránek mohou mít jiné uspořádání, jiný jazyk či jiné charakteristiky, jež tyto stránky nebo jejich část přizpůsobují konkrétním zákazníkům s konkrétní státní příslušností, místem bydliště či místem usazení. To je i nadále možné. Přesměrování zákazníků z jedné verze on-line rozhraní na jinou verzi na diskriminačním základě a bez jejich výslovného souhlasu je však zakázáno. Tyto internetové stránky nebo jejich části musí být mimoto přístupné pro zákazníky z různých členských států.

2.2.6 Může obchodník přesměrovat zákazníka z internetové stránky pro určitou zemi na jinou internetovou stránku?

Článek 3 nařízení o přístupu k on-line rozhraním (jako jsou internetové stránky) se použije, pokud obchodník přesměruje zákazníka na verzi svých internetových stránek, která se liší od on-line rozhraní, k němuž chtěl zákazník získat přístup původně, a to z důvodů souvisejících se státní příslušností, místem bydliště nebo místem usazení zákazníka.

Je-li zákazník přesměrován na jinou internetovou stránku, například internetovou stránku pro určitou zemi, z těchto důvodů, použije se nařízení; k přesměrování může dojít pouze s výslovným souhlasem zákazníka nebo kvůli zvláštní právní povinnosti obchodníka tak učinit.

2.2.7 *Jak by se měl souhlas s přesměrováním uchovávat (např. cookies)?*

Nařízení neupřesňuje, jak by měl obchodník uchovávat výslovný souhlas zákazníka s tímto přesměrováním v případech, kdy zákazník udělil výslovný souhlas a obchodník si jej chce zapamatovat pro případ, že zákazník bude chtít v budoucnu navštívit znovu stejnou internetovou stránku.

Pokud však udělení souhlasu zahrnuje zpracování osobních údajů, použijí se právní předpisy EU v oblasti ochrany osobních údajů, zejména obecné nařízení o ochraně osobních údajů[32] a směrnice o soukromí a elektronických komunikacích[33], jestliže zapamatování tohoto souhlasu zahrnuje uchovávání informací nebo získání přístupu k informacím, které již jsou uloženy v koncovém zařízení.

2.2.8 *Znamená existence internetové stránky v určitém jazyce, že se obchodník zaměřuje na daný trh?*

Nařízení neovlivňuje ustanovení nařízení Řím I[34] a Brusel I[35], včetně ustanovení týkajících se obchodníků zaměřujících svou činnost na určitý členský stát. Nařízení o zeměpisném blokování v tomto ohledu stanoví, že pouhé dodržování jeho pravidel samo o sobě neznamená, že obchodník zaměřuje svou činnost na spotřebitele v jiném členském státě.

O tom, zda použití určitého jazyka na dané internetové stránce znamená, že obchodník zaměřuje svou činnost na zákazníky v daném členském státě, bude proto třeba rozhodnout na základě nařízení Řím I a Brusel I a příslušné judikatury týkající se těchto nařízení. Bližší informace v tomto ohledu obsahuje oddíl 4.

2.2.9 *Do jaké míry se na čistě informativní internetové stránky vztahují omezení týkající se přesměrování?*

Nařízení stanoví, že se „on-line rozhraním“ rozumí jakýkoli software, včetně internetových stránek a aplikací, provozovaný obchodníkem nebo jeho jménem, který slouží k poskytování přístupu zákazníků ke zboží nebo službám obchodníka *za účelem uzavření transakce* ve vztahu k tomuto zboží nebo službám.

Proto bude třeba v každém případě určit, zda dané internetové stránky slouží těmto účelům, či nikoli. Je-li tomu tak, budou v zásadě spadat do oblasti působnosti nařízení, a použije se tudíž článek 3 o přístupu k internetovým stránkám, včetně pravidel týkajících se přesměrování.

---

[32] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

[33] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací.

[34] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I).

[35] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Brusel I).

2.2.10 *Mohou obchodníci zablokovat přístup ke svým aplikacím nebo přesměrovat zákazníky na jiné vnitrostátní aplikace podle země, ve které byla vydána jejich kreditní karta?*

Nařízení zakazuje blokování přístupu k on-line rozhraním nebo přesměrování na základě místa vydání platebních prostředků; to znamená, že obchodníci nemohou blokovat přístup k různým verzím svých on-line rozhraní, včetně aplikací, z důvodů souvisejících se státní příslušností a/nebo místem bydliště zákazníka prostřednictvím nepřímých způsobů, jako je členský stát, v němž byl platební prostředek vydán.

2.3 Nepřípustnost diskriminace u přístupu ke zboží nebo službám (článek 4)

2.3.1 *Ukládá nařízení povinnost týkající se prodeje a dodání v rámci celé EU?*

Nikoli. Nařízení neukládá obchodníkům povinnost týkající se prodeje, nýbrž zakazuje diskriminaci při prodeji na základě státní příslušnosti, místa bydliště nebo místa usazení zákazníka.

Nařízení nezavádí povinnost týkající se dodání do celé EU. Vymezuje konkrétní situace, kdy zákazníkům nelze odepřít přístup ke zboží nebo službám obchodníka z důvodů souvisejících s jejich státní příslušností, místem bydliště či místem usazení.

2.3.2 *Ukládá nařízení povinnost zřídit místa vyzvednutí?*

Nikoli, nařízení neukládá obchodníkům povinnost zřídit místa vyzvednutí zboží v jiných zemích. Je-li však tato možnost dostupná ve všeobecných podmínkách pro přístup stanovených obchodníkem, měli by mít zákazníci z ostatních členských států možnost ji využít bez ohledu na svou státní příslušnost, místo bydliště nebo místo usazení.

Příklad: Obchodník, který dodává pouze v Portugalsku nebo umožňuje převzetí v místech vyzvednutí v Portugalsku, nemůže mít povinnost zřídit místa vyzvednutí ve Španělsku za účelem obsluhování zákazníků ze Španělska. Zákazníci ze Španělska však budou moci převzít zboží sami nebo prostřednictvím určených osob/poskytovatelů v místech vyzvednutí v Portugalsku.

2.3.3 *Mohou obchodníci účtovat zákazníkům dodatečné platby, pokud nabízejí zajištění dodání prodaného zboží?*

Nabízení možnosti dodání zakoupeného zboží nebo služeb představuje službu. Obchodníci mohou v zásadě nabízet zákazníkům služby, jaké chtějí. Pokud se však obchodníci rozhodnou nabízet služby dodávání zboží do určitých členských států nebo do určitých míst v členských státech a uvedou toto ve svých všeobecných podmínkách pro přístup, nemohou diskriminovat zákazníky, kteří chtějí tyto služby dodávání využít, na základě jejich státní příslušnosti, místa bydliště nebo místa usazení (viz rovněž oddíl 4.1 o přeshraničním dodávání).

2.3.4 *Ukládá nařízení obchodníkům povinnost přemístit se fyzicky za účelem poskytování služeb v místě zákazníka v Evropě?*

Nikoli, nařízení neukládá obchodníkům povinnost přemístit se.

2.3.5 Reguluje nařízení ceny?

Nikoli. Účelem nařízení o zeměpisném blokování je zabývat se diskriminací zákazníků v EU. To v současnosti omezuje potenciál přeshraničního obchodu a brání v plném využívání jednotného trhu. Nařízení nereguluje ani neharmonizuje výši cen jako takovou.

Obchodníci proto mohou stanovit rozdílné ceny například na internetových stránkách zaměřujících se na různé skupiny zákazníků. Tyto internetové stránky by však měly být přístupné všem zákazníkům v EU a v konkrétních, výše popsaných situacích by zákazníci v EU měli mít možnost nakupovat zboží nebo služby za stejných podmínek jako státní příslušníci členského státu obchodníka, včetně čistých cen (tj. aniž by byly dotčeny platné sazby DPH).

Nařízení se nezabývá ani dynamickou tvorbou cen, kdy obchodníci své nabídky v průběhu času upravují v závislosti na faktorech, které nesouvisejí se státní příslušností, místem bydliště nebo místem usazení.

Příklad: Na internetovou stránku, která upravuje cenu v reálném čase na základě poptávky a/nebo jiných parametrů (např. minulá vyhledávání a/nebo nákupy), jež nesouvisejí s místem bydliště nebo státní příslušností, by se v zásadě zákaz diskriminace stanovený v nařízení o zeměpisném blokování nevztahoval.

2.3.6 Může v případě přeshraničního dodání obchodník účtovat vyšší cenu (např. kvůli nákladům na dopravu, zaslání a manipulaci)? Pokud ano, měly by dodatečné poplatky zohledňovat strukturu skutečných nákladů?

Nařízení nereguluje ani neharmonizuje výši cen. Možnost nabízet zákazníkům přeshraniční dodání do některých nebo všech členských států představuje v zásadě marketingové rozhodnutí obchodníka, které je však uvedeno v platných všeobecných podmínkách. Celková cena musí být spotřebitelům sdělena jednoznačným a srozumitelným způsobem před uzavřením smlouvy (viz zejména články 5, 6 a 8 směrnice o právech spotřebitelů[36]). Viz také oddíl 4, pokud jde o další informace ohledně přeshraničního dodávání a toho, jak nařízení 2018/644[37] zajišťuje větší transparentnost cen účtovaných za služby přeshraničního dodávání balíků.

2.3.7 Může obchodník odlišit své nabídky podle různých prodejních míst nebo internetových stránek v EU, včetně různých možností dodání?

Nařízením není dotčeno právo obchodníků navrhovat libovolně své ceny a internetové stránky v EU a provádět marketingové činnosti. V situacích, kterých se nařízení týká, ukládá nařízení obchodníkům v zásadě povinnost zacházet se zákazníky v EU stejně, pokud se nacházejí ve stejné situaci (tj. pokud jsou ochotni akceptovat všeobecné podmínky pro přístup, včetně možností dodání, pro danou internetovou stránku nebo prodejní místo), bez ohledu na státní příslušnost, místo bydliště nebo místo usazení.

[36] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES.

[37] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/644 ze dne 18. dubna 2018 o službách přeshraničního dodávání balíků.

To rovněž znamená, že obchodníci mohou i nadále navrhovat nabídky zaměřené na určité skupiny zákazníků, pokud tak činí nezávisle na kritériích týkajících se státní příslušnosti, místa bydliště či místa usazení (např. nabídky pro mladé lidi nebo pro spotřebitele na rozdíl od obchodníků).

2.3.8 *Může zákazník zakoupit určitý výrobek na jedné internetové stránce, avšak možnosti dodání zvolit z jiné verze této internetové stránky?*

Podmínky, za nichž obchodníci poskytují své služby, včetně možností dodání, jsou popsány v jejich všeobecných podmínkách pro přístup. Tyto musí být k dispozici na jejich internetových stránkách a musí být každopádně spotřebiteli sděleny jednoznačným a srozumitelným způsobem. Jestliže se zákazník rozhodne objednat výrobek nebo službu na určité internetové stránce, obvykle s těmito podmínkami souhlasí. Je-li objednávka zadána prostřednictvím určité verze internetové stránky, vztahují se na transakci všeobecné podmínky pro přístup uvedené na této internetové stránce.

Příklad: Zákazník z Řecka zakoupí výrobek na bulharské internetové stránce obchodníka, která nabízí možnost dodání pouze v Bulharsku. Obchodník dodává i do Řecka, avšak jen v případě objednávek zadaných prostřednictvím řecké internetové stránky. Zákazník z Řecka nemůže požadovat dodání do Řecka u objednávek, které byly zadány na bulharské internetové stránce. Jsou-li naopak podmínky služby uvedené na každé internetové stránce stejné, tj. zahrnují dodání do obou zemí, skutečnost, že objednávka byla zadána na řecké nebo bulharské vnitrostátní internetové stránce, nemůže sama o sobě omezit rozsah služby dodávání, kterou obchodník nabízí v platných obchodních podmínkách.

2.3.9 *Do jaké míry spadají obchodníci do oblasti působnosti nařízení v případě prodeje s možností dodání pouze v domovském členském státě?*

Obchodník může v zásadě vymezit libovolně zeměpisnou oblast, ve které poskytuje služby dodávání. Nařízení však takovémuto obchodníkovi neumožňuje diskriminovat zahraničního zákazníka, který chce pořídit zboží za stejných podmínek jako místní zákazník (tzv. scénář „nakupuj jako místní“).

Příklad: Zákazník z Belgie chce zakoupit ledničku na německé internetové stránce obchodníka, který dodává pouze na adresy v Německu. Chce-li zákazník z Belgie vyzvednout zboží v prostorách obchodníka či na jakékoli jiné německé dodací adrese, kterou obchodník obsluhuje, nemůže obchodník tohoto zákazníka diskriminovat kvůli belgické státní příslušnosti či místu bydliště nebo usazení zákazníka v Belgii. Zákazník z Belgie však nemůže německého obchodníka nutit, aby dodal zboží do Belgie, není-li to stanoveno ve všeobecných podmínkách pro přístup stanovených obchodníkem.

2.3.10 *Vyžaduje nařízení, aby se obchodníci zapsali do obchodního rejstříku nebo do systémů pro elektronický odpad v každém členském státě, v němž zákazníci chtějí nakupovat zboží nebo služby podle pravidel nařízení? Má se například ve výše uvedeném příkladu za to, že německý obchodník prodává v Belgii, a musí být proto zaregistrován v Belgii?*

Nikoli, podle nařízení nemusí být obchodníci zaregistrovaní ve všech členských státech, v nichž mohou spotřebitelé projevit zájem o nákup jejich zboží, nebo zboží skutečně koupí. Nařízení objasňuje, že pokud obchodníci jen plní povinnosti stanovené v nařízení, a tudíž

zajišťují pouze přístup ke své internetové stránce a možnost provést nákup na nediskriminačním základě, tato skutečnost sama o sobě neznamená, že obchodník zaměřuje svou činnost na jiný členský stát. Nařízení proto samo o sobě neobsahuje ani neukládá povinnost zapsat se do obchodního rejstříku či do systémů pro elektronický odpad v každém členském státě, v němž jsou spotřebitelé ochotni pořizovat zboží/služby.

2.3.11 *V některých případech se využívají místní daně k dotování služeb, jako je vstupné do místních muzeí nebo na bazény. Je toto podle nařízení zakázáno?*

Nařízením nejsou dotčena pravidla vztahující se na daňovou oblast a je určeno obchodníkům. Neobsahuje tudíž pravidla týkající se využívání místních daní. Nezakazuje proto využívání místních daní k dotování určitých činností, jako je vstupné do místních muzeí nebo na bazény.

Jestliže však dotované služby splňují požadavky pro použitelnost nařízení (dotyčná situace nepředstavuje čistě vnitrostátní situaci, služba není vyňata z jeho oblasti působnosti, poskytovatel služeb se považuje za obchodníka, platí jedna z konkrétních situací popsaných v nařízení), vztahuje se na poskytování dotyčné služby zákaz diskriminace stanovený v nařízení (viz rovněž otázka č. 2.3.12).

V 27. bodě odůvodnění nařízení je současně uvedeno, že nejsou vyloučeny odlišné všeobecné obchodní podmínky pro přístup z důvodů nesouvisejících se státní příslušností, místem bydliště nebo místem usazení, včetně příspěvků obchodníkovi.

2.3.12 *Do jaké míry zahrnuje toto nařízení „veřejné služby“ nebo části obchodních podmínek, na něž se vztahují některé zvláštní právní požadavky?*

Ačkoliv nehospodářské služby obecného zájmu jsou z oblasti působnosti nařízení vyňaty, neplatí to pro „veřejné služby“, jež jsou obvykle poskytovány za hospodářské protiplnění, jedná se tudíž o služby obecného hospodářské zájmu (jako jsou například mimo jiné dodávky plynu, vody, elektřiny, viz také otázka č. 2.1.20).

Nařízení se použije pouze tehdy, jsou-li splněny všechny požadavky pro jeho použitelnost. Nařízení se proto vztahuje například pouze na služby poskytované „obchodníky“. Podle definice tohoto pojmu není podstatné, zda je poskytovatel služby (pokud se jedná o právnickou osobu) v soukromém či veřejném vlastnictví. Je však důležité, zda poskytovatel služby jedná za účelem souvisejícím s jeho obchodní, podnikatelskou, řemeslnou nebo profesní činností, či nikoli; není-li tomu tak, nejedná se o obchodníka a nařízení se na dotyčné činnosti, například na administrativní činnost veřejné správy, nevztahuje.

Co se týká zvláštních právních požadavků stanovených v právu EU nebo ve vnitrostátních právních předpisech v souladu s právem EU, jak bylo zmíněno výše (otázka č. 2.2.4), článek 3 o přístupu k on-line rozhraním se nepoužije v míře, v jaké omezení přístupu vyplývá z právního požadavku, jemuž obchodník podléhá. Totéž platí pro pravidla nepřípustné diskriminace, která jsou stanovena v článku 4.

Příklad: Tímto nařízením není dotčeno dodržování regulačních opatření, která poskytovatelům služeb obecného hospodářského zájmu ukládají konkrétní ceny, pokud dodržují právo EU, včetně obecných zásad týkajících se nepřípustnosti diskriminace.

2.3.13 *Jaký je dopad na obchodní modely, které u dotovaných prodejních cen využívají lokalizované reklamy (např. obchodníci prodávající tablety s předem nainstalovanou reklamou, která se zaměřuje na uživatele v určitém členském státě)?*

Je na každém obchodníkovi, aby určil, jaký má nařízení dopad na jeho příslušné obchodní modely. Jestliže však činnost obchodníka spadá do oblasti působnosti nařízení, nesmí být spotřebitelům bráněno v nákupu dotyčného zboží nebo služby z diskriminačních důvodů.

Příklad: Spotřebiteli ze Španělska nelze odepřít právo na nákup tabletu u německého obchodníka, který si spotřebitel vyzvedne v Německu, mají-li tuto možnost vyzvednutí spotřebitelé z Německa. Obchodník však může v zásadě vymezit libovolně zeměpisnou oblast, do které je zboží dodáno nebo ve které si je lze vyzvednout.

2.3.14 *Co jsou to mimosmluvní požadavky stanovené vnitrostátními právními předpisy, které jsou zmíněny v čl. 4 odst. 3 nařízení, a co toto ustanovení znamená?*

V čl. 4 odst. 3 se odkazuje na právní požadavky, které nevyplývají ze smluvního vztahu mezi zákazníkem a obchodníkem, nýbrž jsou uloženy členským státem zákazníka a týkají se dotyčného zboží nebo služeb, jako jsou požadavky na označování nebo odvětvové požadavky. V čl. 4 odst. 3 je objasněno, že pouhé dodržování nařízení samo o sobě neznamená, že dotyčný obchodník má povinnost dodržovat takovéto právní požadavky.

Příklad: Pokud obchodník nezaměřuje svou činnost na určitý členský stát, nýbrž prodá zboží zahraničnímu zákazníkovi pouze z toho důvodu, aby splnil povinnosti uložené v nařízení, nemusí tento obchodník dodržet zvláštní požadavky na označování stanovené členským státem zákazníka.

2.3.15 *Nesou obchodníci odpovědnost v případě, že zákazníkovi z jiného členského státu prodají zboží či poskytnou služby, jež mohou být v členském státě zákazníka zakázány?*

V nařízení je upřesněno, že zákaz diskriminace stanovený v čl. 4 odst. 1 neplatí, pokud takováto vnitrostátní pravidla brání obchodníkovi v prodeji zboží nebo poskytování služeb některým zákazníkům nebo zákazníkům na některých územích, jsou-li tato vnitrostátní pravidla v souladu s právem EU. Totéž platí, existují-li pravidla EU, která v tom obchodníkovi brání. Zákaz diskriminace tudíž neznamená, že obchodníci nejsou vázáni pravidly EU či vnitrostátními pravidly tohoto druhu, která se na obchodníka vztahují.

Jak však bylo zmíněno výše, nařízení dále objasňuje, že pouhé dodržování zákazu diskriminace samo o sobě neznamená, že obchodník má povinnost dodržovat mimosmluvní požadavky stanovené vnitrostátními právními předpisy členského státu zákazníka, které se týkají příslušného zboží a služeb, nebo že má povinnost informovat zákazníky o těchto požadavcích (čl. 4 odst. 3). Nevztahuje-li se tudíž na obchodníka mimosmluvní požadavek stanovený vnitrostátními právními předpisy členského státu zákazníka, pouhé dodržování nařízení neznamená, že je v dotyčném členském státě odpovědný za soulad.

Příklad: Na prodej určitého DVD se ve Švédsku a ve Francii vztahují různé věkové limity. Francouzský obchodník, který prodá DVD zákazníkovi ze Švédska s dodáním ve Francii

pouze v důsledku povinnosti uložené tímto nařízením, není odpovědný za dodržení případně přísnějších švédských věkových limitů ani za informování zákazníků o jiných věkových limitech platných ve Švédsku.

2.3.16 *Jsou tímto nařízením dotčena omezení týkající se sezónních propagačních akcí?*

Nařízení neobsahuje zvláštní pravidla týkající se sezónních propagačních akcí ani omezení, která se na ně vztahují. Na tyto propagační akce se proto vztahují „běžná“ pravidla nepřípustné diskriminace stanovená v nařízení, pokud dotyčná situace spadá do jeho oblasti působnosti. V těchto případech by měly být sezónní propagační akce přístupné spotřebitelům / konečným uživatelům z ostatních členských států na nediskriminačním základě.

2.3.17 *Mohou obchodníci vést prodejní nebo propagační kampaň či jiný typ cenové kampaně pouze na jedné ze svých internetových stránek elektronického obchodu?*

Nařízení se nedotýká svobody obchodníků organizovat svou obchodní politiku tak, jak pokládají za vhodné, pokud dodržují pravidla nepřípustné diskriminace, která jsou v něm stanovena. Nařízení rovněž nevylučuje svobodu obchodníků nabízet na nediskriminačním základě odlišné podmínky, včetně rozdílných čistých prodejních cen, na různých prodejních místech, jako jsou obchody a internetové stránky, nebo zaměřovat určité nabídky pouze na konkrétní území v rámci určitého členského státu. Podle nařízení však musí být tyto nabídky přístupné spotřebitelům z ostatních členských států na nediskriminačním základě.

Podle nařízení mohou proto obchodníci mít prodejní nebo propagační kampaně či jiné typy cenových kampaní na vybraných internetových stránkách elektronického obchodu, jednají-li nediskriminačním způsobem.

2.3.18 *Harmonizuje nařízení sazby DPH vztahující se na prodej?*

Nikoli. Nařízením nejsou dotčena pravidla vztahující se na daňovou oblast. To znamená, že se DPH účtuje v členském státě, v němž jsou poskytnuty služby nebo dodáno zboží, v souladu s předpisy o DPH. Co se týká cen, pojem „všeobecné podmínky pro přístup“ zahrnuje výslovně pouze čisté prodejní ceny. Oddíl 4 obsahuje více informací o vývoji předpisů o DPH v rámci elektronického obchodu.

2.3.19 *Musí obchodníci dodržovat právní předpisy týkající se stanovování cen knih platné v členském státě zákazníka?*

Pravidla nepřípustné diskriminace uvedená v článku 4 nebrání obchodníkům v uplatňování různých cen knih prodávaných zákazníkům na některých územích, pokud to vyžadují právní předpisy členských států v souladu s právem EU.

Pokud se na určitou situaci vztahuje článek 4 a obchodník podléhá vnitrostátním právním předpisům tohoto druhu, nemůže se proto dovolávat článku 4 a tvrdit, že tyto právní předpisy již neplatí. Obchodník je tudíž těmito právními předpisy vázán i nadále, jsou-li v souladu s právem EU.

Příklad: Knihkupectví prodávající knihy ve Francii a Belgii podléhá při prodeji v Belgii resp. Francii příslušným právním předpisům týkajícím se stanovování cen.

2.3.20 *Vyžaduje nařízení, aby se mikropodniky, které jsou ve svém členském státě osvobozeny od registrace k DPH, zaregistrovaly v ostatních členských státech, například v rámci zajišťování elektronicky poskytovaných služeb?*

Dodržování povinností spojených s DPH představuje pro malé a střední podniky obzvláštní problém, zejména v přeshraničním kontextu. V nařízení je zohledněn význam nezvyšování zátěže malých podniků. Nařízení výslovně vyjímá z pravidel nepřípustné diskriminace stanovených v článku 4 obchodníky, kteří spadají do vnitrostátní prahové hodnoty pro osvobození od DPH. Malé a střední podniky, které jsou v domovském členském státě osvobozeny od DPH, nemají proto povinnost dodávat do zahraničí elektronicky poskytované služby podle čl. 4 odst. 1 písm. b).

2.3.21 *Musí obchodníci dodržovat právní předpisy na ochranu spotřebitele platné v ostatních členských státech?*

Pravidla týkající se rozhodného práva na ochranu spotřebitele a příslušnosti soudů jsou upravena v nařízeních Řím I a Brusel I. Nařízení o zeměpisném blokování tato pravidla nemění ani nemá před nimi přednost. Rozhodné právo na ochranu spotřebitele a příslušnost soudů je proto třeba určit v souladu s nařízeními Řím I a Brusel I. To bude do značné míry záviset na tom, zda obchodník zaměřuje svou činnost na jiný členský stát. V této souvislosti nařízení o zeměpisném blokování objasňuje, že pouhé dodržování pravidel stanovených v nařízení neznamená, že obchodník zaměřuje svou činnost na jiný členský stát. Další informace viz rovněž oddíl 4.2.

2.3.22 *Mohou spotřebitelé na základě nařízení požadovat uživatelské příručky / návody k použití a jiné informace o výrobku ve svém jazyce a příslušenství přizpůsobené jejich konkrétnímu trhu (např. zástrčky, adaptéry)?*

Nikoli, samotné nařízení neukládá obchodníkům povinnost přizpůsobit zboží potřebám jiného vnitrostátního trhu ani poskytnout uživatelské příručky, návody k použití a jiné informace o výrobku v konkrétním jazyce. Současně obchodníkům nebrání v tom, aby tak učinili, nebo aby poskytovali poprodejní asistenci.

Nařízením nejsou dotčena jiná pravidla EU, která se mohou na obchodníka vztahovat a která mohou obsahovat příslušné požadavky na ochranu spotřebitele tohoto druhu. Směrnice o právech spotřebitelů například členským státům umožňuje zachovat nebo zavést jazykové požadavky týkající se smluvních informací.

V souladu s příslušnými pravidly EU (zejména nařízením Řím I o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy) se na obchodníky vztahují požadavky v oblasti ochrany spotřebitele, které mohou platit v členském státě dotčených spotřebitelů, pokud zaměřují svou činnost na tento členský stát. Nařízení v této souvislosti objasňuje, že se nemá za to, že obchodník zaměřuje svou činnost na jiný členský stát, pouze z toho důvodu, že poskytne informace a asistenci po uzavření smlouvy za účelem dodržení nařízení.

2.3.23 *Jaký má nařízení dopad na práva spotřebitelů, pokud jde o zjednání nápravy v případě, je-li prodané zboží vadné?*

V těchto případech nemá nařízení na práva spotřebitelů žádný dopad. Hlavním cílem nařízení je zajistit přeshraniční přístup ke zboží a službám na nediskriminačním základě v situacích, na něž se vztahuje. Neobsahuje pravidla týkající se zjednání nápravy například v případě, kdy se později ukáže, že zboží je vadné. Pokud jde o podrobnosti, viz oddíl 4.

Jak bylo uvedeno výše, to však neznamená, že nemusí existovat jiná pravidla právních předpisů EU, která se použijí a která v těchto případech přiznávají spotřebitelům určitá práva. Podle směrnice o prodeji spotřebního zboží a zárukách[38], která není nařízením dotčena, odpovídá prodávající spotřebiteli za rozpor se smlouvou, který nastal v okamžiku dodání zboží, a spotřebitel má nárok na bezplatné uvedení zboží do stavu odpovídajícího smlouvě prostřednictvím opravy nebo náhradního dodání, nebo není-li to možné, na snížení kupní ceny nebo odstoupení od smlouvy. Povinnost prodejce zajistit bezplatně opravu nebo náhradní dodání zahrnuje povinnost uhradit nezbytné náklady na uvedení zboží do stavu odpovídajícího smlouvě, včetně nákladů spojených se zasláním a nákladů na vynaloženou práci a materiál. Zboží musí být opraveno nebo nahrazeno v přiměřené lhůtě a bez značných obtíží pro spotřebitele.

2.3.24 *Přiznává nařízení zákazníkům právo na poprodejní služby v členském státě, v němž mají bydliště?*

Nikoli, nařízení žádné takovéto právo nepřiznává. Jak bylo objasněno výše, nařízení se zabývá jinými záležitostmi, zejména záležitostmi týkajícími se přístupu. Nelze mít tudíž za to, že zákaz diskriminace stanovený v nařízení ovlivňuje uplatňování územního či jiného omezení vztahujícího se na poprodejní asistenci poskytovanou zákazníkovi, poprodejní služby a obchodní záruky, které obchodník poskytuje zákazníkovi dobrovolně. Tyto záležitosti týkající se ochrany spotřebitele upravují jiné akty práva EU, například směrnice o prodeji spotřebního zboží a zárukách. Jak bylo zmíněno výše (otázka č. 2.3.23), použitím nařízení není tato směrnice dotčena.

Nařízení na druhou stranu objasňuje, že se nemá za to, že obchodník zaměřuje svou činnost na jiný členský stát, pouze z toho důvodu, že poskytne informace a asistenci po uzavření smlouvy za účelem dodržení nařízení.

2.4 Nepřípustnost diskriminace z důvodů souvisejících s platbou (článek 5)

2.4.1 *Musí obchodníci přijímat jakýkoli typ platebního prostředku?*

Nikoli. Obchodníci se mohou v zásadě rozhodnout, které platební prostředky budou přijímat. Článek 5 nařízení se vztahuje na platební transakce provedené elektronickou transakcí úhradou, inkasem nebo karetním platebním prostředkem v rámci stejné značky a kategorie karty, jsou-li splněny požadavky na ověření a jsou-li platební transakce provedeny v měně, kterou obchodník přijímá. Jakmile však obchodníci učiní toto rozhodnutí, neměli by diskriminovat zákazníky v EU tím, že odmítnou transakce nebo uplatňují odlišné platební podmínky na základě státní příslušnosti, místa bydliště či místa usazení zákazníků nebo ve

[38] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES ze dne 25. května 1999 o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží.

vztahu k umístění platebního účtu, místu usazení poskytovatele platební služby nebo místu vydání platebního prostředku.

2.4.2 *Mohou obchodníci nabízet v různých internetových obchodech odlišné platební prostředky? Může obchodník například ve svém italském internetovém obchodě přijímat kreditní i debetní karty, avšak v belgickém internetovém obchodě pouze kreditní karty?*

Obchodníci se mohou v zásadě svobodně rozhodnout, za jakých podmínek nabízejí zboží nebo služby, včetně platebních prostředků, které přijímají na své internetové stránce. Mohou se proto rozhodnout, že na různých internetových stránkách nabídnou odlišné podmínky. Pokud však na určité internetové stránce přijímají konkrétní platební prostředky, měli by tyto platební prostředky přijímat i od spotřebitelů mimo členský stát, na nějž se konkrétní internetová stránka zaměřuje.

2.4.3 *Týká se pravidlo nepřípustné diskriminace z důvodů souvisejících s platbou i plateb provedených na základě faktury?*

Ano, pokud platební prostředek přijímaný k uhrazení faktury spadá do oblasti působnosti článku 5 nařízení, zejména je-li platba provedena úhradou, inkasem nebo karetním platebním prostředkem. Tímto však nejsou dotčena omezení týkající se dodání (například v případě faktury uhrazené přímo dopravci) nebo možnost zadržet dodávku zboží nebo odepřít poskytnutí služby, dokud obchodník neobdrží potvrzení, že platební transakce byla řádně iniciována (viz otázka č. 2.4.7).

Příklad: Obchodník s elektronickými přístroji nabízí možnost platby na základě faktury úhradou nebo inkasem a dodává pouze do Rakouska a Německa. Obchodník nemůže odmítnout platbu faktury z francouzského bankovního účtu nebo od francouzského rezidenta. Nevyžaduje se však, aby obchodník dodal přístroj (a tudíž souhlasil s úhradou faktury při dodání) do Francie, není-li to stanoveno ve všeobecných podmínkách obchodníka.

2.4.4 *Musí obchodníci přijímat všechny vnitrostátní debetní karty z ostatních členských států EU?*

Nikoli. Nařízení uvádí, že obchodníci nemohou činit rozdíly například na základě členského státu, ve kterém byla kreditní nebo debetní karta vydána, nýbrž pouze na základě konkrétní platební značky a kategorie, kterou akceptují jako způsob platby.

V praxi to znamená, že pokud obchodník přijímá debetní karty určité značky, nemusí přijímat kreditní karty téže značky nebo debetní karty jiných značek. Rovněž to znamená, že obchodník nemusí přijímat kreditní karty dané značky pro komerční klientelu, pokud přijímá pouze spotřebitelské kreditní karty uvedené značky. Znamená to však, že pokud obchodník přijímá kreditní karty dané značky vydané v jednom členském státě, musí přijímat stejný typ kreditní karty téže značky, která byla vydána v jiném členském státě.

Příklad: Obchodník z Rumunska přijímal debetní karty dané značky pouze tehdy, pokud byly vydány v Rumunsku, a odmítal platby provedené debetní kartou téže značky, která byla vydána v jiném členském státě. To nyní nařízení o zeměpisném blokování zakazuje. Pokud však obchodník obecně kreditní karty dané značky nepřijímá bez ohledu na to, kde byly vydány, může tuto politiku uplatňovat i nadále.

2.4.5 *Musí obchodníci, kteří poskytují zákazníkům vlastní úvěrové facility (na rozdíl od kreditních karet nabízených třetí stranou), aby mohli zakoupit výrobky na jejich internetové stránce, nabízet tyto facility zákazníkům ze všech členských států?*

Článek 5 nařízení o zeměpisném blokování se vztahuje na transakce provedené úhradou, inkasem nebo karetním platebním prostředkem. Jinými slovy, článek 5 se týká platby, nikoli úvěru. Poskytnutí úvěru představuje finanční službu a finanční služby (stejně jako všechny ostatní služby vyňaté z oblasti působnosti směrnice o službách) jsou podle čl. 1 odst. 3 z oblasti působnosti nařízení o zeměpisném blokování vyloučeny. V 8. bodě odůvodnění nařízení o zeměpisném blokování je dále objasněno, že by z jeho oblasti působnosti měl být vyňat přístup k retailovým finančním službám. Obchodník proto nemá povinnost nabízet úvěrové facility zákazníkům ze všech členských států.

2.4.6 *Musí obchodníci uzavírat dohody s poskytovateli služeb iniciování platby vztahující se na všechny banky v Evropě?*

Nikoli. Obchodník, který využívá služby iniciování platby definované ve druhé směrnici o platebních službách[39], nemá povinnost přijmout platbu, pokud to znamená uzavření nové či pozměněné smlouvy s poskytovatelem služeb iniciování platby, tj. poskytovatelem umožňujícím iniciovat platební rozkaz na žádost uživatele platební služby s ohledem na platební účet vedený u jiného poskytovatele platební služby.

2.4.7 *Jsou obchodníci oprávněni zadržet dodávku zboží nebo odepřít poskytnutí služby zákazníkům z jiného členského státu do doby provedení platby?*

Ano. Nařízení upřesňuje, že zákaz diskriminace z důvodů souvisejících s platbou v tom obchodníkovi nebrání, avšak pouze tehdy, je-li to opodstatněno objektivními důvody, tj. nemá-li obchodník k dispozici jiný způsob snížení rizika selhání ze strany zákazníků.

Příklad: Obchodník pravidelně ověřuje bonitu svých klientů prostřednictvím ratingových systémů. Určitý zákazník není například vzhledem ke svému bydlišti do těchto systémů zahrnut; v tomto případě může obchodník zadržet dodávku zboží a počkat na potvrzení úhrady od své banky nebo v případě inkasa požádat o zálohovou platbu s úhradou před odesláním zboží.

2.4.8 *Vztahuje se nařízení na platby v hotovosti?*

Nikoli, ustanovení o nepřípustnosti diskriminace z důvodů souvisejících s platbou se na platby v hotovosti nevztahuje.

2.4.9 *Harmonizuje nařízení poplatky za používání kreditních karet?*

Nikoli, nařízení o zeměpisném blokování tyto poplatky neharmonizuje. Stanoví pravidlo nepřípustné diskriminace a upřesňuje, že v určitých případech může obchodník požadovat

[39] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a zrušuje směrnice 2007/64/ES.

poplatky za použití karetního platebního prostředku, u něhož nejsou mezibankovní poplatky upraveny. Tyto poplatky však nemohou přesáhnout výši přímých nákladů vzniklých obchodníkovi v důsledku použití platebního prostředku.

2.5 Dohody o pasivních prodejích (článek 6)

2.5.1 Mohou obchodníci zacházet se zákazníky z ostatních členských států odlišně, například jim odepřít přístup ke zboží nebo službám, pokud to vyžadují smluvní ujednání s dodavateli?

Dodavatel nemůže obchodníkovi smluvně zakázat, aby reagoval na nevyžádané poptávky zákazníků, což znamená, že nemůže zakázat tzv. „pasivní prodeje“ v konkrétních situacích, na něž se nařízení vztahuje. Tyto smluvní požadavky jsou automaticky neplatné, pakliže spadají do působnosti nařízení. V praxi to znamená, že by obchodníci měli mít možnost obsluhovat veškeré zákazníky nezávisle na jejich státní příslušnosti nebo místu bydliště.

Příklad: Obchodníkovi ze Španělska nemůže jeho francouzský dodavatel zakázat, aby obsluhoval zákazníky z Francie, kteří pomocí internetového vyhledávače najdou španělskou internetovou stránku obchodníka a jsou ochotni provést nákup na španělské internetové stránce.

Nařízení o zeměpisném blokování nemá na druhou stranu vliv na dohody omezující aktivní prodeje ve smyslu nařízení o blokové výjimce pro vertikální dohody[40]. „Aktivním prodejem“ se rozumí aktivní přístup k jednotlivým zákazníkům, například prostřednictvím přímé poštovní reklamy nebo návštěv; nebo aktivní přístup k určité skupině zákazníků či zákazníkům na určitém území prostřednictvím reklamy v médiích či na internetu nebo jiné propagační činnosti konkrétně zaměřené na tuto skupinu zákazníků či zákazníky na tomto území[41]. Podle pravidel EU v oblasti hospodářské soutěže by však mohlo být toto omezení protiprávní[42].

2.5.2 Mohou dodavatelé obchodníkům zakázat reklamu mimo přidělené území?

Omezení tzv. „aktivního prodeje“, tj. aktivního přístupu k jednotlivým zákazníkům a zaměření se na tyto zákazníky (viz otázka č. 2.5.1), není nařízením dotčeno.

Takovýto aktivní prodej může být za určitých okolností omezen v případě tzv. dohod o výhradní distribuci podle pravidel hospodářské soutěže (zejména nařízení o blokové výjimce pro vertikální dohody[43]).

---

[40] Nařízení Komise (EU) č. 330/2010 ze dne 20. dubna 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě.
[41] Viz bod 51 pokynů k vertikálním omezením, 2010/C 130/01.
[42] Kromě článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie viz také nařízení o blokové výjimce pro vertikální dohody a související pokyny k vertikálním omezením.
[43] Viz zejména nařízení o blokové výjimce pro vertikální dohody a související pokyny k vertikálním omezením, k dispozici na adrese https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52010XC0519%2804%29

2.5.3 Mohou dodavatelé obchodníkům zakázat dodání zboží mimo přidělené území?

Nepředstavuje-li tato forma zákazu omezení pasivních prodejů podle čl. 6 odst. 2 nařízení, je nutno zákonnost těchto omezení určit podle pravidel hospodářské soutěže, a nikoli podle nařízení.

2.5.4 Mohou dodavatelé požadovat, aby obchodníci zakázali zákazníkům mimo území obchodníků přístup na jejich internetovou stránku?

Obchodníci nemohou jednat v rozporu s nařízením z toho důvodu, že to vyžadují jejich dohody o dodávce. Tyto smluvní požadavky jsou podle nařízení o zeměpisném blokování automaticky neplatné.

2.5.5 Od 23. března 2020 se článek 6 vztahuje na dohody, které byly uzavřeny před 2. březnem 2018 a jsou v souladu s pravidly právních předpisů EU a vnitrostátních právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže. Dojde však v případě, že dohoda není v souladu s právními předpisy o hospodářské soutěži, k vymáhání podle pravidel hospodářské soutěže i podle nařízení o zeměpisném blokování, nebo má jedno přednost před druhým?

Odložené uplatňování článku 6 zajišťuje, aby měly společnosti dostatek času na přizpůsobení svých dohod o distribuci. Vyvstane-li otázka zákonnosti omezení pasivních prodejů v rámci stížnosti spotřebitele na základě nařízení, určený orgán odpovědný za vymáhání nařízení posoudí zákonnost omezení pasivních prodejů podle právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže v rámci vymáhání nařízení.

Stejně jako dříve může zákonnost omezení pasivních prodejů prověřit i orgán pro hospodářskou soutěž podle pravidel hospodářské soutěže, nebo může být posouzena také v soudním řízení. V praxi prosazují pravidla hospodářské soutěže a ochrany spotřebitele často stejné vnitrostátní orgány, a to v rámci jiných postupů.

3. Vymáhání nařízení o zeměpisném blokování ze strany členských států

Tento oddíl má objasnit především záležitosti týkající se vymáhání nařízení. Je určen jak orgánům členských států, tak i obchodníkům a spotřebitelům.

3.1 *Jak budou pravidla nařízení vymáhána?*

Podle článku 7 nařízení o zeměpisném blokování musí členské státy určit subjekt či subjekty odpovědné za přiměřené a účinné vymáhání. Měly by tak učinit do dne použitelnosti nařízení (tj. 3. prosince 2018).

Přiměřené a účinné vymáhání může zahrnovat řadu kroků, zejména určení subjektů uvedených v čl. 7 odst. 1 a stanovení pravidel pro opatření vztahující se na porušení předpisů, zejména sankcí, v souladu s čl. 7 odst. 2. Co se týká těchto opatření, nařízení vyžaduje, aby opatření byla nejen účinná, nýbrž také přiměřená a odrazující. Posledně uvedený požadavek zejména znamená, že by se členské státy měly snažit zabránit porušení předpisů, je-li to možné a vhodné. O tom, co je možné a vhodné, bude nutné rozhodnout především podle okolností daného případu (jednotlivé nebo hromadné porušení předpisů, internetové stránky, prodej, situace mezi podniky a spotřebiteli nebo situace mezi podniky navzájem, zahrnutí do

sítě pro spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele, či nikoli atd.) v souladu s podrobnými pravidly dotčeného členského státu.

V tomto ohledu je v 35. bodě odůvodnění nařízení objasněno, že by nezbytnou pravomoc přikázat obchodníkovi dodržování tohoto nařízení měl mít jakýkoli orgán. Samotné nařízení neobsahuje zvláštní pravidla týkající se pravomocí nebo možností zjednání nápravy, jež jsou k dispozici (správní nebo soudní příkazy, náhrada škody, trestní nebo správní sankce, jednorázové částky). Na tato pravidla se vztahují vnitrostátní právní předpisy členských států. Pokud dotyčná záležitost spadá na druhou stranu do oblasti působnosti nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele, stanoví toto nařízení minimální pravomoci příslušného vnitrostátního orgánu, jako je pravomoc nařídit ukončení protiprávního jednání. Podle nového nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele, jež bude použitelné od 17. ledna 2020, budou mít vnitrostátní orgány v přeshraničních případech dodatečné minimální pravomoci, jako je pravomoc uložit sankce.

Nařízení o zeměpisném blokování je uvedeno rovněž v seznamu aktů, na něž se vztahuje směrnice o žalobách na zdržení se jednání[44], jež pomáhá oprávněným subjektům podat žalobu na zdržení se jednání jménem dotčených spotřebitelů, pokud mohou být poškozeny kolektivní zájmy spotřebitelů. Je zahrnuto rovněž v návrhu směrnice o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů[45], kterou se pozměňuje a zrušuje směrnice o žalobách na zdržení se jednání a která pomůže těmto oprávněným subjektům podat žalobu na zdržení se jednání i požadovat opatření pro odškodnění.

Co se týká vztahů mezi obchodníky a spotřebiteli, vymáhání usnadňuje začlenění nařízení do přílohy nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele[46]. To příslušným orgánům členských států poskytuje pravomoci a nástroje k zajištění náležitého vymáhání práva Unie v oblasti ochrany spotřebitele. Rámec pro vymáhání nařízení o spolupráci v oblasti spotřebitele se vztahuje na protiprávní jednání, k nimž došlo, dochází nebo pravděpodobně dojde a která poškozují kolektivní zájmy spotřebitelů.

3.2 *Které soudy jsou podle tohoto nařízení příslušné v případě sporů?*

Nařízení neobsahuje žádná pravidla týkající se mezinárodní soudní příslušnosti. To upravuje nařízení Brusel I, které stanoví, že ve věcech týkajících se smlouvy uzavřené mezi spotřebitelem a osobou, která provozuje podnikatelské činnosti v členském státě spotřebitele nebo která zaměřuje svou činnost na tento členský stát, může spotřebitel podat žalobu proti obchodníkovi u soudů členského státu, v němž má spotřebitel bydliště, zatímco proti spotřebiteli lze podat žalobu pouze u těchto soudů. Jestliže obchodník neprovozuje podnikatelské činnosti v členském státě spotřebitele ani nezaměřuje svou činnost na tento členský stát a spotřebitel iniciuje nákup, použijí se obecná pravidla nařízení Brusel I; to znamená, že každá strana může žalovat druhou stranu v členském státě, ve kterém má tato

[44] Článek 10 nařízení o zeměpisném blokování pozměnil přílohu I směrnice 2009/22/ES.

[45] Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o zrušení směrnice 2009/22/ES, COM(2018) 184 final, bod 58 přílohy I.

[46] Stávající nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 ze dne 27. října 2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele („nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele“), revidované a nahrazené od 17. ledna 2020 nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 ze dne 12. prosince 2017 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování právních předpisů na ochranu zájmů spotřebitelů a o zrušení nařízení (ES) č. 2006/2004.

druhá strana bydliště, nebo ve věcech týkajících se smluv u soudů v místě, kde má být splněn dotyčný smluvní závazek (v případě prodeje zboží v místě, kde zboží bylo či mělo být dodáno).

3.3 *Na jakém základě se v přeshraničních situacích rozhoduje o tom, který členský stát je odpovědný za vymáhání? Závisí to na místě usazení obchodníka nebo umístění zákazníka?*

Nařízení o zeměpisném blokování se nezabývá výslovně otázkou, který členský stát odpovídá za přeshraniční porušení nařízení.

Kromě požadavků vyplývajících ze zásady loajální spolupráce (čl. 4 odst. 3 Smlouvy o EU) obsahuje kapitola VI směrnice o službách určité obecné povinnosti týkající se spolupráce[47]. Zvláštní pravidla týkající se vymáhání orgány členských států v případech přeshraničních protiprávních jednání jsou mimoto stanovena v právních předpisech o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele[48], pokud se jedná o protiprávní jednání uvnitř Unie, které poškozuje kolektivní zájem spotřebitelů s bydlištěm v jiném členském státě, než je členský stát, v němž k předmětnému jednání nebo opomenutí došlo nebo v němž je usazen obchodník, nebo o rozsáhlé protiprávní jednání.

Je-li například spotřebitel usazen v jiném členském státě než obchodník, může se spotřebitel obrátit na svůj vlastní orgán. Tento orgán si bude moci vyžádat pomoc od svých protějšků v druhém dotčeném členském státě. Podle tohoto rámce mohou vnitrostátní orgány spolupracovat při šetření daného případu (např. při identifikaci obchodníka) i při vymáhání opatření (např. uložení pokut, omezení přístupu k internetovým stránkám atd.).

3.4 *Jak by měla být tato pravidla vymáhána s ohledem na obchodníky usazené ve třetích zemích?*

Nařízení neobsahuje zvláštní pravidla týkající se vymáhání v případě obchodníků usazených mimo EU. Podle okolností daného případu, jako je existence mezinárodních dohod s dotčenými třetími zeměmi nebo přítomnost majetku či zástupců obchodníka v EU, může příslušný donucovací orgán v členském státě (nebo členských státech), kde dochází k porušování, přijmout opatření s cílem zajistit, aby obchodníci usazení ve třetích zemích dodržovali nařízení. Obdobně se mohou spotřebitelé nebo podniky, kterých se nesoulad týká, pokusit vymáhat svá práva podle nařízení i s ohledem na tyto obchodníky ze třetích zemí u příslušných soudů (viz rovněž oddíl 4.2). Co se týká smluv uzavřených se spotřebiteli, ochranná ustanovení v nařízení Brusel I, která umožňují spotřebitelům žalovat obchodníky v členském státě, v němž má spotřebitel bydliště, lze použít bez ohledu na místo usazení obchodníka, tj. i ve vztahu k obchodníkům usazeným ve třetích zemích.

---

[47] Stanoví zejména základní povinnost členských států dohlížet na poskytovatele usazené v daném členském státě a provádět kontroly, inspekce a šetření na žádost jiného členského státu a určit styčná místa k zjednodušení správní spolupráce.

[48] Stávající nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 ze dne 27. října 2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele („nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele“), revidované a nahrazené od 17. ledna 2020 nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 ze dne 12. prosince 2017 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování právních předpisů na ochranu zájmů spotřebitelů a o zrušení nařízení (ES) č. 2006/2004.

3.5 *Budou zákazníci moci předložit porušení předpisů subjektu odpovědnému za vymáhání?*

Zákazníci budou moci předložit údajné porušení nařízení subjektům odpovědným za vymáhání, které určí členské státy, pokud to umožňují pravidla vztahující se na fungování těchto subjektů.

3.6 *Nehrozí, že obchodník může být za stejné porušení předpisů potrestán dvakrát? Jak bude toto riziko zmírněno?*

Kromě obecných povinností členských států, které vyplývají ze zásady loajální spolupráce, a povinností týkajících se spolupráce, jež jsou stanoveny v kapitole VI směrnice o službách, stanoví v případě vztahů mezi podnikem a spotřebitelem nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele, které bylo pozměněno (nařízení (EU) 2017/2394) tak, aby se vztahovalo i na nařízení o zeměpisném blokování, rozsáhlý seznam opatření, která mohou orgány pro spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele přijmout s cílem zabránit protiprávním jednáním v rámci celé EU (protiprávní jednání uvnitř EU, rozsáhlá protiprávní jednání a rozsáhlá protiprávní jednání s unijním rozměrem) a zabývat se tímto protiprávním jednáním, včetně porušení nařízení o zeměpisném blokování. To zahrnuje mechanismy vzájemné pomoci a spolupráce (žádosti o šetření nebo donucovací opatření), koordinované postupy v případě rozsáhlých protiprávních jednání nebo rozsáhlých protiprávních jednání s unijním rozměrem a mechanismus varování a dohledu v rámci celé EU. Účinná koordinace mezi orgány v rámci sítě pro spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele by měla zabránit tomu, aby byli obchodníci potrestáni za stejné jednání dvakrát.

3.7 *Lze jako subjekty odpovědné za vymáhání ustanovit soudy?*

Nařízení objasňuje, že subjekty odpovědnými za vymáhání mohou být soudy nebo správní orgány. Z hlediska nařízení je rozhodující, aby určení a pravomoci určených subjektů zajišťovaly přiměřené a účinné vymáhání.

3.8 *Jaké sankce nebo postihy hrozí obchodníkům v případě nedodržení nařízení?*

Je na každém členském státě, aby zajistil možnost přijetí účinných, přiměřených a odrazujících opatření vůči obchodníkům porušujícím nařízení. Členské státy musí sdělit tato opatření Komisi, která je poté zveřejní na svých internetových stránkách.

3.9 *Jak mohou členské státy sdělit Komisi opatření podle čl. 7 odst. 3?*

Co se týká oznamovací povinnosti podle čl. 7 odst. 3 nařízení, členské státy si mohou v zásadě zvolit libovolný způsob vyrozumění Komise o nezbytných opatřeních. Jednou z možností je to, že členské státy použijí stejný systém pro oznamování jako podle nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele, tj. oznámení zaslané Komisi prostřednictvím stálého zastoupení každého členského státu.

3.10 *Jsou v případě nedodržení článku 6 nařízení zapotřebí zvláštní sankce?*

K provádění článku 6 nejsou zapotřebí zvláštní sankce. Sankcí stanovenou v článku 6 je skutečnost, že příslušná ustanovení dohod, která porušují článek 6, jsou automaticky neplatná, a nelze je tudíž vymáhat.

3.11 *Je spotřebitelům poskytována v případě sporů s obchodníky pomoc?*

Ano. Podle článku 8 nařízení musí každý členský stát určit subjekt či subjekty odpovědné za poskytování pomoci spotřebitelům pro případ sporu s obchodníkem, který vznikne v důsledku použití nařízení. Tato pomoc může spočívat ve vysvětlení práv spotřebitelů, poskytnutí pomoci při řešení sporu s obchodníkem usazeným v jiném členském státě nebo vysvětlení, na koho by se měli obrátit nebo co by měli dělat v případě, nemůže-li pomoci samotný subjekt pro poskytování pomoci spotřebitelům.

3.12 *Co zahrnuje praktická pomoc spotřebitelům podle článku 8?*

Nařízení nestanoví možné prvky, které by měla praktická pomoc uvedená v článku 8 zahrnovat. Podnětem pro tento článek však byla existující pomoc stanovená v článku 21 směrnice 2006/123/ES. Podle tohoto článku pomoc pro příjemce služeb zahrnuje: i) poskytování informací o platných pravidlech; ii) poskytování informací o dostupných opravných prostředcích a iii) zajištění vzájemné pomoci s jinými subjekty v ostatních členských státech za účelem poskytnutí výše uvedených informací.

3.13 *Mohou subjekty pro poskytování pomoci spotřebitelům určené jednotlivými členskými státy poskytovat pomoc i „zákazníkům“, jak jsou definováni v čl. 2 bodě 13?*

Článek 8 nařízení je nazvaný „Pomoc spotřebitelům“. To znamená, že členské státy musí určit subjekt odpovědný za poskytování pomoci spotřebitelům. To však členským státům nebrání v tom, aby tuto pomoc poskytovaly i podnikům, které jednají jako „zákazníci“ ve smyslu nařízení.

3.14 *Kdy vstoupí nová pravidla v platnost a od kterého dne jsou použitelná?*

Nařízení vstoupilo v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku EU, tj. 22. března 2018. Použije se ode dne 3. prosince 2018 (devět měsíců ode dne jeho vyhlášení).

Článek 6 nařízení týkající se dohod o pasivních prodejích se však použije později, a to od 23. března 2020 (24 měsíců ode dne vstupu v platnost), s ohledem na dohody uzavřené před 2. březnem 2018, které jsou v souladu s příslušnými předpisy práva EU a vnitrostátního práva v oblasti hospodářské soutěže.

4. Mimo nařízení o zeměpisném blokování – rámec elektronického obchodu

Nařízení o zeměpisném blokování a rozsah přímo použitelných zákazů diskriminace, jež jsou v něm obsaženy, zohledňuje právní akty EU v různých jiných oblastech, které mohou být důležité pro elektronický obchod. Tento oddíl obsahuje další informace o záležitostech, které sice nařízení o zeměpisném blokování neupravuje, úzce však souvisejí s jeho uplatňováním.

4.1 Přeshraniční dodání

Jak bylo uvedeno výše (otázka č. 2.3.1), nařízení o zeměpisném blokování samo o sobě neukládá obchodníkům povinnost týkající se přeshraničního dodávání zboží. Rozhodnutí o nabízení přeshraničního dodání do některých či všech členských států zákazníkům

představuje v zásadě svobodné marketingové rozhodnutí obchodníka; musí však být jednoznačně uvedeno v obchodních podmínkách vztahujících se na dotyčný nákup.

4.1.1 Dostupnost a ceny

Mnoho poskytovatelů služeb dodávání balíků nyní nabízí internetovým obchodníkům, podnikům a jednotlivcům služby přeshraničního dodávání a někteří nabízejí také zvláštní řešení pro vrácení zboží. K příkladům poskytovatelů služeb přeshraničního dodávání balíků patří vnitrostátní provozovatelé poštovních služeb (poskytovatelé univerzální služby), kurýři, integrátoři, mezinárodní konsolidátoři, zprostředkovatelé (například makléři a platformy pro řízení dodávek) a rovněž někteří internetoví prodejci a platformy nabízející vlastní doručovací služby.

V minulých letech zahájila Komise řadu iniciativ k zlepšení přístupnosti, kvality a finanční dostupnosti služeb přeshraničního dodávání v Evropě. To zahrnuje nařízení (EU) 2018/644 o službách přeshraničního dodávání balíků, jež má zajistit větší transparentnost cen, které internetoví prodejci a spotřebitelé hradí za základní služby, jako jsou služby sledování jednotlivých zásilek.

Na základě tohoto nařízení bude Komise od roku 2019 zveřejňovat některé sazby za služby dodávání balíků na internetových stránkách, takže spotřebitelé a internetoví prodejci mohou snadno porovnat domácí a přeshraniční sazby mezi jednotlivými členskými státy a jednotlivými poskytovateli. Na internetových stránkách budou nejvyšší sazby zvýrazněny s cílem vybízet spotřebitele a malé internetové prodejce k vyhledání lepší nabídky a národní regulační orgány budou muset posoudit některé sazby, které se zdají být nepřiměřeně vysoké. Zvýší se také regulační dohled nad rostoucím počtem poskytovatelů služeb dodávání balíků. Komise podpořila rovněž vytvoření internetových stránek s informacemi pro internetové prodejce prostřednictvím programu COSME[49]; Evropský výbor pro normalizaci vyvinul značku, kterou mohou používat všichni poskytovatelé služeb dodávání balíků, a nyní se zabývá způsobem měření doby tranzitu u přeshraničních balíků; také evropská sdružení elektronického obchodu vyvinula značky důvěry s cílem zajistit větší důvěru spotřebitelů při přeshraničním nakupování.

Rozvoj služeb přeshraničního dodávání balíků pro elektronický obchod je předmětem probíhající studie, která je prováděna jménem útvarů Komise a která zahrnuje komplexní průzkumy u internetových prodejců a spotřebitelů v celé EU. V roce 2020 bude proveden přezkum iniciativy pro dokončení jednotného trhu služeb dodávání balíků, včetně ochrany spotřebitele a vývoje norem, v rámci zprávy o hodnocení a provádění nařízení o službách přeshraničního dodávání balíků.

4.1.2 Přeshraniční dodání zajištěné zákazníkem

Pokud obchodník nezajišťuje přeshraniční dodání, mohou si je zákazníci obstarat sami. V tomto ohledu již v odvětví dodávání balíků existují určité obchodní modely, které zajišťují vyzvednutí a dodání do ostatních členských států. Například poskytovatelé expresních a kurýrních služeb mohou převzít (vyzvednout) zásilku přímo u odesílatele/obchodníka místo

[49] http://deliverineurope.eu/

toho, aby odesílatel/obchodník musel zásilku uložit na poště či v jiném zařízení. Rozvíjet lze rovněž služby nákladní dopravy s cílem uspokojit poptávku spotřebitelů v tomto ohledu.

Samotná doprava se však za poštovní službu nepovažuje. Ačkoliv se služby s přidanou hodnotou považují za poštovní služby[50], ve skutečnosti se z podstaty věci liší od všeobecných poštovních služeb, a proto se na ně nevztahují povinnosti spojené se službami, jež spadají do povinnosti univerzálních služeb (např. finanční dostupnost), v souladu se směrnicí 97/67/ES (ve znění směrnice 2002/39/ES a směrnice 2008/6/ES).

Jestliže zákazníci chtějí zakoupit zboží v zahraničí a k dodání do jejich členských států využijí služby dodávání nebo nákladní dopravy poskytované třetí stranou, musí obchodníci a zákazníci případně vzít s ohledem na stávající regulační rámec EU v úvahu tyto prvky:

- *Přechod rizika:* Co se týká přechodu rizika při dodávání zboží prodaného podle nařízení o zeměpisném blokování, článek 20 směrnice o právech spotřebitelů stanoví, že spotřebitel nese riziko ztráty nebo poškození zboží již od předání zboží dopravci, kterého pověřil přepravou zboží spotřebitel, aniž by mu tuto možnost obchodník nabídl.
- *Lhůta pro odstoupení od smlouvy:* V článku 9 směrnice o právech spotřebitelů je stanovena lhůta pro uplatnění práva odstoupit od smlouvy, tj. lhůta pro odstoupení od smlouvy uplyne po čtrnácti dnech ode dne, kdy spotřebitel nebo jím určená třetí strana (jiná než dopravce) získá zboží do fyzického držení. Předání zboží dopravci proto ani v případě, že je objednal spotřebitel v rámci prodeje podle nařízení o zeměpisném blokování, neznamená počátek běhu čtrnáctidenní lhůty pro odstoupení od smlouvy.
- *Důsledky pro povinnosti spojené s DPH v případě dodavatele/obchodníka prodávajícího zboží na přeshraničním základě:* Viz níže oddíl věnovaný předpisům o DPH.

4.1.3 Přeshraniční dodávání zboží a předpisy o DPH

Z hlediska DPH[51] může zajištění přeshraničního dodání v případě prodeje zboží v určitých případech vést k požadavku na registraci k DPH v členském státě dodání, aby byly v dané zemi dodrženy předpisy o DPH.

Přeshraniční prodej zboží spotřebitelům je obvykle zdaněn v členském státě, v němž se nachází konečný spotřebitel. To znamená, že dodavatel, který zboží přepravuje, by se měl registrovat k DPH v zemi, v níž končí přeprava zboží ke konečnému spotřebiteli, je-li v členském státě konečného spotřebitele překročena prahová hodnota pro prodej zboží na dálku[52].
Od 1. ledna 2021 budou stávající prahové hodnoty pro prodej na dálku pro jednotlivé členské státy EU zrušeny. Bude zavedena prahová hodnota ve výši 10 000 EUR platná pro celou EU,

[50] Služby nákladní dopravy se považují za poštovní služby pouze tehdy, pokud kromě zajišťování přepravy poštovních zásilek poskytují nejméně jednu z dalších služeb stanovených v čl. 2 odst. 1 směrnice o poštovních službách, viz věc C-259/16, bod 34.
[51] Pokud jde o úplný seznam práv a povinností souvisejících s režimem DPH, dodavatelé/obchodníci by měli prostudovat příslušná pravidla a předpisy, viz rovněž https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat_en
[52] Tato prahová hodnota činí 100 000 EUR, nebo 35 000 EUR podle rozhodnutí členského státu, v němž přeprava končí.

která se bude vztahovat na prodej zboží na dálku uvnitř EU a na telekomunikační služby, služby rozhlasového a televizního vysílání a elektronicky poskytované služby.
Při dovozu zboží ze třetí země do EU platí osvobození od DPH v případě, je-li jeho hodnota nižší než 22 EUR. Od roku 2021 bude toto osvobození od DPH zrušeno a DPH bude podléhat veškerý dovoz do EU. To odstraní konkurenční znevýhodnění, jež v současnosti existuje u dodavatelů usazených v EU.
Zjednodušené jedno správní místo, jež je v současnosti dostupné pouze pro telekomunikační služby, služby rozhlasového a televizního vysílání a elektronicky poskytované služby (viz rovněž oddíl 4.3), bude od 1. ledna 2021 rozšířeno na jedno správní místo pro DPH. Bude tudíž dostupné i pro dodavatele dodávající zboží a jiné služby než telekomunikační služby, služby rozhlasového a televizního vysílání a elektronicky poskytované služby na přeshraničním základě konečným spotřebitelům v EU a pro dovoz zásilek nízké hodnoty, které jsou zasílány ze třetích zemí spotřebitelům v EU. U těchto zásilek by mohla být při nákupu on-line DPH uhrazena předem a přiznána a odvedena dodavatelem nebo zprostředkovatelem usazeným v EU na měsíčním základě, pokud se tento dodavatel/zprostředkovatel rozhodne využívat jedno správní místo. V těchto případech bude dovoz tohoto zboží osvobozen od DPH, aby se zamezilo dvojímu zdanění.

Povinnosti spojené s DPH v případě dodavatele/obchodníka prodávajícího zboží zákazníkům na přeshraničním základě závisejí rovněž na osobě, která přímo či nepřímo zajišťuje dopravu k zákazníkovi. Pokud zákazník přepravuje zboží sám nebo pokud zákazník zajistí dodání u třetí osoby a dodavatel se nepodílí přímo či nepřímo na zajištění odeslání či přepravy tohoto zboží ani je nepomáhá zajišťovat, podléhá dodavatel DPH v členském státě, z něhož je zboží dodáno (tj. v domovském členském státě). V případě přeshraničních dodávek zákazníkům uvnitř EU, kdy se dodavatel/obchodník podílí přímo či nepřímo na dopravě nebo odeslání zboží[53], je místem poskytnutí plnění pro účely DPH na druhou stranu místo, v němž přeprava zboží končí, a dodavatel/obchodník se musí případně zaregistrovat k DPH v členském státě zákazníka.

4.1.4 Pravidla týkající se přeshraničního dodávání a spotřebitelů v EU

Jak je uvedeno v 28. bodě odůvodnění, nařízení o zeměpisném blokování objasňuje, že by jím „neměly být dotčeny směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a 2011/83/EU“. Nařízení proto nemění spotřebitelské *acquis* EU, jež platí i nadále v situacích,

[53] Viz POKYNY K DPH č. 876: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/guidelines-vat-committee-meetings_en.pdf (s. 205). V pokynech se konkrétně uvádí, že se výbor pro DPH jednomyslně shodl na tom, že se dodavatel nepřímo podílí na přepravě nebo odeslání zboží v těchto případech: i) jsou-li přeprava nebo odeslání zboží zadány dodavatelem subdodavatelsky třetí straně, která dodá zboží zákazníkovi;
ii) jsou-li odeslání nebo přeprava zboží zajištěny třetí stranou, dodavatel však nese zcela nebo částečně odpovědnost za dodání zboží zákazníkovi;
iii) pokud dodavatel zákazníkovi fakturuje poplatky za dopravu a vybírá je a odevzdává třetí straně, která zajistí odeslání nebo přepravu zboží.
Výbor pro DPH se dále téměř jednomyslně shodl na tom, že v ostatních případech účasti, zejména tehdy, pokud dodavatel aktivně prosazuje služby dodání zboží zákazníkovi poskytované určitou třetí stranou, zkontaktuje zákazníka s třetí stranou a poskytne třetí straně informace potřebné pro dodání zboží, se má stejně tak za to, že se na přepravě nebo odeslání zboží nepřímo podílí.

které spadají do jeho oblasti působnosti (viz rovněž otázky č. 2.3.23 a 2.3.24). Obchodník bude proto muset tato pravidla dodržovat[54].

V případě dodání v rámci prodeje on-line to tudíž znamená, že by měly být poskytnuty jednoznačné předsmluvní informace o podmínkách dodání[55] a že na internetových stránkách elektronického obchodu musí být jasně a čitelně nejpozději na počátku objednávkového procesu uvedeno, zda platí nějaká omezení týkající se dodání zboží[56]. Obchodníci by měli konkrétně uvést země, do nichž dodávají (nebo do nichž nedodávají, je-li to účelnější).

Co se týká práva odstoupit od smlouvy v případě prodeje on-line, prodejci mohou spotřebitele před uzavřením smlouvy informovat o tom, že v případě odstoupení od smlouvy ponesou náklady spojené s navrácením zboží[57]. Jsou-li tyto informace poskytnuty, hradí spotřebitelé náklady spojené s navrácením zboží[58], a to i v případě, bylo-li zboží prodáno podle nařízení o zeměpisném blokování.

Co se týká záruk za zboží, směrnice o prodeji spotřebního zboží a zárukách stanoví povinnou záruku souladu se smlouvou. Podle této směrnice odpovídá prodávající za rozpor se smlouvou, který nastal v okamžiku dodání zboží, a spotřebitel má nárok na bezplatné uvedení zboží do stavu odpovídajícího smlouvě prostřednictvím opravy nebo náhradního dodání, nebo není-li to možné, na snížení kupní ceny nebo na odstoupení od smlouvy. Povinnost prodejce zajistit bezplatně opravu nebo náhradní dodání zboží zahrnuje povinnost uhradit nezbytné náklady na uvedení zboží do stavu odpovídajícího smlouvě, včetně nákladů spojených se zasláním a nákladů na vynaloženou práci a materiál. Zboží musí být opraveno nebo nahrazeno v přiměřené lhůtě a bez značných obtíží pro spotřebitele.

Kromě této povinné zákonné záruky mohou obchodníci poskytovat obchodní záruky dobrovolně. Obchodní záruka je součástí obchodní politiky obchodníka, který může spotřebitelům přiznávat určitá práva nad rámec práv stanovených ve směrnici 1999/44/ES. Vztahují se na ni podmínky stanovené prodejcem (nebo jiným obchodníkem, například výrobcem), jež mohou zahrnovat omezení týkající se doby trvání, územní platnosti a pokrytých nákladů (například nákladů spojených se zasláním a nákladů na dopravu). Obchodníci musí spotřebitele informovat o existenci a podmínkách poprodejní asistence poskytované spotřebitelům, poprodejních služeb a obchodních záruk v rámci předsmluvních informací při prodeji na dálku[59]. Obchodní záruka je pro poskytovatele závazná v souladu s příslušnými podmínkami[60].

4.2 Zaměření činnosti a určení rozhodného práva a soudní příslušnosti

Právo EU poskytuje spotřebitelům zvláštní ochranu, pokud jde o rozhodné právo a soudní příslušnost v případě přeshraničních smluv uzavřených s obchodníky[61]. K ustanovením o

[54] Viz rovněž oddíl 4.2 o pravidlech týkajících se rozhodného (vnitrostátního) práva a soudní příslušnosti a zvláštní vysvětlení uvedené v čl. 1 odst. 6 nařízení.
[55] Čl. 6 odst. 1 písm. g) směrnice o právech spotřebitelů.
[56] Čl. 8 odst. 3 směrnice o právech spotřebitelů.
[57] Čl. 6 odst. 1 písm. i) směrnice 2011/83/EU o právech spotřebitelů.
[58] Čl. 14 odst. 1 druhý pododstavec směrnice 2011/83/EU o právech spotřebitelů.
[59] Čl. 6 odst. 1 písm. m) směrnice 2011/83/EU o právech spotřebitelů.
[60] Článek 6 směrnice 1999/44/ES o prodeji spotřebního zboží a zárukách.
[61] Čl. 17 odst. 1 písm. c) (revidovaného) nařízení Brusel I a čl. 6 odst. 1 nařízení Řím I [Please include a reference to the numbers of the relevant acts.]

volbě soudu a rozhodném právu obsaženým v takovýchto smlouvách, která se od těchto pravidel odchylují, se nepřihlíží, ledaže jsou pro spotřebitele výhodnější. Obchodník proto musí případně uplatňovat přinejmenším závazná pravidla platná v členském státě spotřebitele nebo podat žalobu (a může být žalován) v členském státě spotřebitele.

Tato zvláštní ochrana spotřebitelů se použije mimo jiné tehdy, jestliže obchodník „zaměřuje svou činnost“ na členský stát spotřebitele[62].

4.2.1 Výklad ze strany Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr EU“)

Pojem „zaměření činnosti“ objasnila řada rozsudků Soudního dvora EU, které tudíž poskytly vodítko pro jeho uplatňování.

Ve svém zásadním rozsudku ve věcech *Pammer/Alpenhof*[63] měl Soudní dvůr rozhodnout, zda dostupnost internetové stránky postačuje k tomu, aby se předpokládalo, že obchodník zaměřil svou činnost na členský stát, ve kterém má spotřebitel bydliště, ve smyslu ustanovení obdobného čl. 17 odst. 1 písm. c) (revidovaného) nařízení Brusel I.

Soudní dvůr rozhodl, že pouhá dostupnost internetové stránky v daných členských státech nepostačuje k prokázání toho, že obchodník zaměřil svou činnost na tyto členské státy. Aby bylo možno toto konstatovat, musí být naopak prokázáno, že před uzavřením jakékoli smlouvy se spotřebitelem z uvedených internetových stránek a celkové činnosti obchodníka vyplývalo, že obchodník zamýšlel obchodovat se spotřebiteli s bydlištěm v určitém členském státě či více členských státech, včetně členského státu, ve kterém má spotřebitel bydliště.

Soud vypracoval neúplný seznam kritérií, která lze použít k udání takovéhoto záměru:

- mezinárodní povaha dotčené činnosti,
- popis cesty do sídla obchodníka s počátkem v jiných členských státech,
- použití jiného jazyka nebo jiné měny, než jsou jazyk nebo měna, které jsou obvykle používány v členském státě, ve kterém má obchodník sídlo, s možností provést rezervaci a potvrdit ji v tomto jiném jazyce,
- uvedení telefonického spojení s mezinárodním předčíslím,
- vynaložení nákladů na službu sponzorovaných odkazů na internetu s cílem usnadnit spotřebitelům s bydlištěm v jiných členských státech přístup na stránku obchodníka nebo jeho zprostředkovatele,
- použití jiného jména domény prvního řádu, než je doména členského státu, ve kterém má obchodník sídlo, a
- uvedení mezinárodní klientely složené ze zákazníků s bydlištěm v jiných členských státech.

Následující skutečnosti však nepředstavují dostatečné indicie této vůle:

- pouhá dostupnost internetové stránky obchodníka nebo jeho zprostředkovatelské společnosti v členském státě, na jehož území má spotřebitel bydliště, nebo

[62] V této souvislosti odkazuje 24. bod odůvodnění nařízení Řím I na jednotný výklad věcné působnosti pravidel (revidovaného) nařízení Brusel I a nařízení Řím I.
[63] Rozsudek ve spojených věcech Pammer a Hotel Alpenhof, C-585/08 a C-144/09, EU:C:2010:740.

- uvedení elektronické adresy, jakož i dalších kontaktních údajů, nebo
- využití jazyka nebo měny, které jsou obvykle používány v členském státě, ve kterém má obchodník sídlo.

Následné rozsudky objasnily rovněž dvě důležité záležitosti týkající se uplatňování článku 17 (revidovaného) nařízení Brusel I. V rozsudku ve věci *Mühlleitner*[64] Soudní dvůr rozhodl, že je-li činnost zaměřena na jiný členský stát prostřednictvím internetové stránky, nepoužijí se ochranná ustanovení umožňující spotřebiteli žalovat obchodníka ve svém členském státě nejen tehdy, byla-li smlouva uzavřena na dálku, nýbrž také tehdy, pokud se spotřebitel dostavil do prostor obchodníka, aby uzavřel smlouvu na místě.

V rozsudku ve věci *Emrek* Soudní dvůr rozhodl, že ustanovení čl. 17 odst. 1 písm. c) (revidovaného) nařízení Brusel I nevyžaduje příčinnou souvislost mezi internetovou stránkou a uzavřením smlouvy. Spotřebitelé mohou proto využít ochranná ustanovení i tehdy, pokud si nebyli zaměření činnosti vědomi. Existence takové příčinné souvislosti však ukazuje na spojitost smlouvy s podnikatelskou nebo profesionální činností zaměřenou na členský stát, ve kterém má spotřebitel bydliště[65].

4.2.2 Objasnění nařízení o zeměpisném blokování

Nařízení o zeměpisném blokování výše zmíněná pravidla EU týkající se rozhodného práva a soudní příslušnosti nemění. To, zda obchodník „zaměřuje svou činnost“ na členský stát spotřebitele, je proto třeba posoudit individuálně na základě skutkové podstaty každého konkrétního případu, a to i s přihlédnutím k prvkům zvažovaným ve výše uvedené judikatuře.

Nařízení o zeměpisném blokování však poskytuje určitá objasnění *ex lege* týkající se toho, které předsmluvní činnosti nelze do takovéhoto posouzení zahrnout, a stanoví, že pouhé dodržení povinností podle nařízení samo o sobě neznamená, že obchodník zaměřuje svou činnost na určitý členský stát (čl. 1 odst. 6, jak je objasněno v 13. bodě odůvodnění). Pouhé uzavření smlouvy (on-line nebo off-line) vyplývající z dodržení povinností stanovených v nařízení o zeměpisném blokování nemůže proto znamenat, že obchodník zaměřuje svou činnost na členský stát spotřebitele. Obdobně nelze mít za to, že obchodník zaměřuje svou činnost na určitý členský stát, výhradně na základě skutečnosti, že spotřebiteli poskytne informace a pomoc po uzavření takovéto smlouvy.

4.3 Zjednodušené jedno správní místo pro poskytovatele elektronicky poskytovaných služeb

V případě elektronicky poskytovaných služeb, včetně služeb, na něž se vztahuje nařízení o zeměpisném blokování[66], jsou správní náležitosti spojené s dodržováním předpisů o DPH v členském státě spotřeby v případě přeshraničního poskytování do značné míry usnadněny zjednodušeným jedním správním místem[67]. To zahrnuje možnost obchodníků nahlížet do

[64] Rozsudek ve věci Mühlleitner, C-190/11, EU:C:2012:542.
[65] Rozsudek ve věci Emrek, C-218/12, EU:C:2013:666.
[66] Tj. služby, jejichž hlavní vlastností není poskytování přístupu k dílům chráněným autorskými právy nebo k jinému předmětu ochrany a jejich užití. K těmto službám patří například cloudové služby, služby datových skladů, hosting internetových stránek a poskytování firewallů, používání vyhledávačů a internetových adresářů.
[67] Viz zejména směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 a prováděcí nařízení Rady (EU) č. 282/2011.

internetového portálu zjednodušeného jednoho správního místa[68], který obsahuje informace o způsobu jeho používání a o platných sazbách DPH pro služby zahrnuté v jednotlivých členských státech.

Zjednodušené jedno správní místo dodavateli/obchodníkovi zejména umožňuje poskytovat telekomunikační služby, služby rozhlasového a televizního vysílání a elektronicky poskytované služby v celé EU, aniž by se musel zaregistrovat v každé zemi EU, do níž tyto služby poskytuje. Všechny tyto povinnosti lze splnit z jednoho členského státu identifikace k DPH.

Dostupné jsou dva druhy režimů: jeden pro dodavatele usazené v EU (režim Unie) a druhý pro dodavatele usazené mimo EU (režim mimo Unii).

Osoba povinná k dani, která se rozhodne využívat zjednodušené jedno správní místo, se musí zaregistrovat v členském státě identifikace.

V případě režimu Unie to je členský stát, v němž má osoba povinná k dani sídlo ekonomické činnosti.

Nemá-li osoba povinná k dani sídlo ekonomické činnosti v EU, jedná se o členský stát, v němž má stálou provozovnu. Má-li osoba povinná k dani v EU více než jednu stálou provozovnu, může si za členský stát identifikace zvolit jeden z těchto členských států. To je jediná situace, kdy si osoba povinná k dani může v rámci režimu Unie zvolit členský stát identifikace, a osoba povinná k dani je tímto rozhodnutím vázána po dobu kalendářního roku, ve kterém toto rozhodnutí učinila, a další dva kalendářní roky.

V případě režimu Unie bude osoba povinná k dani každopádně identifikována pro účely zjednodušeného jednoho správního místa pomocí téhož osobního identifikačního čísla pro DPH jako v případě identifikace pro vnitrostátní dodávky a přiznání k dani.

V případě režimu mimo Unii si osoba povinná k dani (která nemá v EU sídlo ekonomické činnosti ani stálou provozovnu) může jako členský stát identifikace zvolit kterýkoli členský stát. Tento členský stát přidělí osobě povinné k dani osobní identifikační číslo pro DPH (ve formátu EUxxxyyyyyz).

V obou případech (režim Unie i režim mimo Unii) může mít osoba povinná k dani pouze jeden členský stát identifikace a veškeré telekomunikační služby, služby rozhlasového a televizního vysílání nebo elektronicky poskytované služby dodané osobám nepovinným k dani v členském státě, v němž nemá sídlo ekonomické činnosti ani stálou provozovnu, musí být přiznány prostřednictvím zjednodušeného jednoho správního místa, pokud se osoba povinná k dani rozhodne využívat tento systém.

Osoba povinná k dani využívající některý ze zvláštních režimů musí podat elektronickými prostředky přiznání k dani prostřednictvím zjednodušeného jednoho správního místa za každé kalendářní čtvrtletí bez ohledu na to, zda skutečně poskytla telekomunikační služby, služby rozhlasového a televizního vysílání nebo elektronicky poskytované služby (nebyly-li v daném čtvrtletí v EU poskytnuty žádné služby, podává se „nulové přiznání k dani“). Přiznání k dani

[68] https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/telecommunications-broadcasting-electronic-services/

podávané prostřednictvím zjednodušeného jednoho správního místa (a související platba) se musí uskutečnit do dvaceti dnů od konce období, pro něž se přiznání podává.

Přiznání k dani podávané prostřednictvím zjednodušeného jednoho správního místa obsahuje údaje o službách poskytnutých zákazníkům v každém členském státě spotřeby osobou povinnou k dani, která režim využívá, a v případě režimu Unie každou stálou provozovnou.

Členský stát identifikace rozdělí přiznání k dani podané prostřednictvím zjednodušeného jednoho správního místa podle členských států spotřeby a předá údaje jednotlivým členským státům spotřeby a usazení.

Členský stát identifikace vygeneruje pro každé přiznání k dani podané prostřednictvím zjednodušeného jednoho správního místa jedinečné referenční číslo a sdělí toto číslo osobě povinné k dani. Toto číslo je důležité, jelikož osoba povinná k dani je musí uvést při provádění příslušné platby.

Osoba povinná k dani odvádí celou výši splatné DPH členskému státu identifikace. Za celé přiznání k dani (tj. pro každý členský stát spotřeby) hradí jednu částku. Členský stát identifikace poté finanční prostředky rozdělí příslušným členským státům spotřeby.

4.4 Bezpečné, levné a pohodlné platby on-line

Hladké fungování jednotného digitálního trhu závisí na dostupnosti důvěryhodných a finančně dostupných elektronických platebních metod. Nařízení o zeměpisném blokování odkazuje jednoznačně na revidovanou směrnici o platebních službách[69] („druhá směrnice o platebních službách“) a související požadavky na ověření platné od 13. ledna 2018; od 14. září 2019, kdy se stane použitelným příslušný prováděcí akt doplňující druhou směrnici o platebních službách v tomto ohledu[70], budou mimoto platit nové, přísnější požadavky na ověření.

K cíli spočívajícímu v zajištění důvěryhodných a finančně dostupných elektronických platebních metod on-line přispěje také řada nedávno přijatých pravidel.

Směrnice o platebních účtech, která každé osobě oprávněně pobývající v EU přiznává právo na základní platební účet s elektronickými platebními prostředky[71], otevírá všem evropským spotřebitelům přístup na jednotný digitální trh a umožňuje jim nakupovat zboží a služby on-line.

Druhá směrnice o platebních službách poskytuje bezpečné, nákladově efektivní a pohodlné způsoby on-line plateb, které přinášejí prospěch obchodníkům i spotřebitelům. Zvyšuje důvěru v on-line platby v důsledku požadavku na silnější ověření klienta a lepší ochranu

[69] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a zrušuje směrnice 2007/64/ES.

[70] Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/389 ze dne 27. listopadu 2017, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366, pokud jde o regulační technické normy týkající se silného ověření klienta a společných a bezpečných otevřených standardů komunikace.

[71] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2014/92/EU ze dne 23. července 2014 o porovnatelnosti poplatků souvisejících s platebními účty, změně platebního účtu a přístupu k platebním účtům se základními prvky.

uživatelů platebních služeb (menší odpovědnost v případě podvodu). Možnost využívat nové poskytovatele platebních služeb (služeb iniciování platby) podle druhé směrnice o platebních službách umožňuje každému majiteli bankovního účtu s možností internetového bankovnictví provádět nákupy on-line i bez použití platební karty a obchodníkům nabízí inovativní a konkurenceschopné řešení pro on-line platby.

Nová pravidla podle druhé směrnice o platebních službách zakazují příplatky, což jsou dodatečné poplatky za platby provedené spotřebitelskými kreditními nebo debetními kartami, a to v obchodech i na internetu. To odráží nižší náklady obchodníků spojené s přijímáním většiny spotřebitelských karet v Evropě v důsledku omezení mezibankovních poplatků podle nařízení o mezibankovních poplatcích[72].

5. Příloha: Lhůta pro provedení přijatých opatření souvisejících s elektronickým obchodem

Lhůta pro provedení přijatých opatření souvisejících s elektronickým obchodem	
13. 1. 2018	Datum použitelnosti revidované směrnice o platebních službách
20. 3. 2018	Datum použitelnosti nařízení o přeshraniční přenositelnosti on-line služeb poskytujících obsah
22. 5. 2018	Datum použitelnosti nařízení o službách přeshraničního dodávání balíků
3. 12. 2018	Datum použitelnosti nařízení o zeměpisném blokování
1. 1. 2019	Vstup v platnost zjednodušujících opatření pro elektronický obchod v souvislosti s DPH při prodeji elektronických služeb uvnitř EU
1. 1.–30. 6. 2019	První sběr údajů o poskytovatelích služeb dodávání balíků (podle nařízení o službách přeshraničního dodávání balíků)
31. 3. 2019	První zveřejnění sazeb za dodávání balíků (podle nařízení o službách přeshraničního dodávání balíků)
31. 7. 2019	První posouzení dostupnosti služeb dodávání balíků (podle nařízení o službách přeshraničního dodávání balíků)
17. 1. 2020	Datum použitelnosti nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele
23. 3. 2020	Datum použitelnosti ustanovení o pasivních prodejích (článek 6) v nařízení o zeměpisném blokování na dohody, které jsou v souladu s příslušným právem EU a vnitrostátním právem v oblasti hospodářské soutěže a které byly uzavřeny před 2. 3. 2018
1. 1. 2021	Vstup v platnost opatření pro elektronický obchod v souvislosti s DPH za účelem rozšíření působnosti jednoho správního místa nad rámec stávajícího zjednodušeného jednoho správního místa, zrušení osvobození malých zásilek od DPH a ustanovení o správní spolupráci

[72] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/751 ze dne 29. dubna 2015 o mezibankovních poplatcích za karetní platební transakce.